

Reorganizacija Gradisa v zaključni fazi

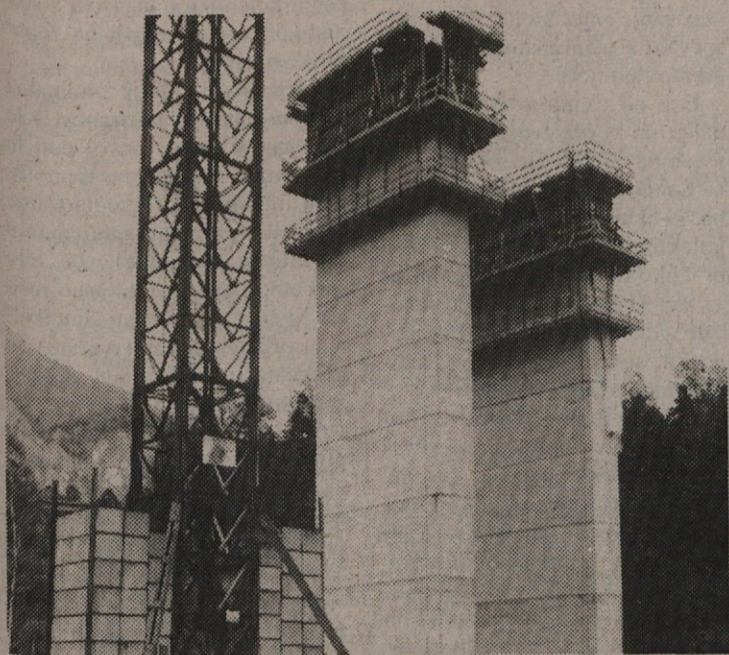
Skupščina Gradisa je konstituirana

Reorganizacija Gradisa, kot vse kaže, prihaja v zaključno fazo. Nekdanji tozdi so se že konstituirali kot družbena podjetja ter podpisali, vsi razen podjetja Lesna industrija in objekti iz Škofje Loke, pogodbo o ustanovitvi sestavljenega podjetja Gradis d.o.o.

3. julija se je konstituirala tudi skupščina sestavljenega podjetja; izvoljena sta bila oba odbora – upravni in nadzorni ter imenovan vršilec dolžnosti generalnega direktorja sestavljenega podjetja Gradis, to je **Franc Kositer**, dosedanji predsednik poslovnega odbora.

Več o tem preberite na 3. strani.

C. P.

Stebri za viadukt v Mostah bodo visoki 52 mestrov. (Foto: G. Bernot)

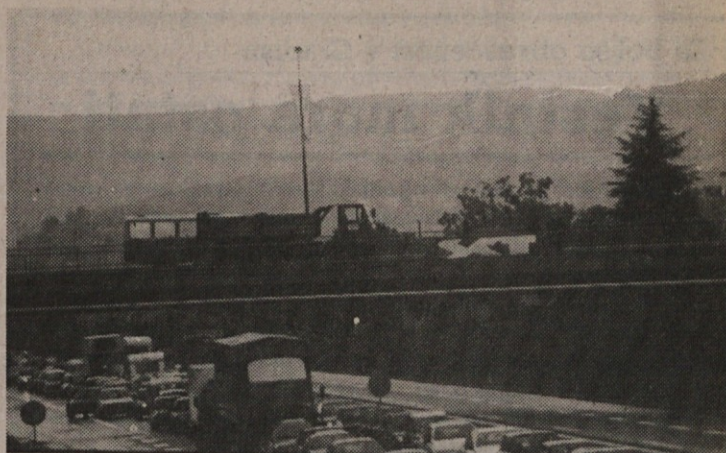
Slovenski cestni križ je treba zgraditi

Za ceste mora biti denar

Tudi v tej številki Gradisovega vestnika ponovno namenjamo precej pozornosti gradnji posameznih cestnih odsekov v Sloveniji. Pišemo o naših gradbiščih na avtocesti Hrušica – Vrba, o pripravljanih delih pod Trojanami na magistralni cesti Ljubljana – Celje in o pripravi na gradnjo Koroškega mostu v Mariboru.

Osrednji prispevek pa je pogovor z novim slovenskim ministrom za promet in zveze **Marjanom Krajncem**, ki ga objavljamo na 8. in 9. strani.

C. P.

Gradisova gazela na obalni avtocesti.

Še nekaj novih kilometrov avtoceste

Po obalni štiripasovnici

Tisti, ki se v teh vročih poletnih dnevih peljete proti slovenski obali, ne boste več v dolgi koloni premagovali tistih nekaj kilometrov od ankaranskega križišča do Kopra. Prvi del obalne ceste je bil odprt 15. junija, drugi pa 2. julija.

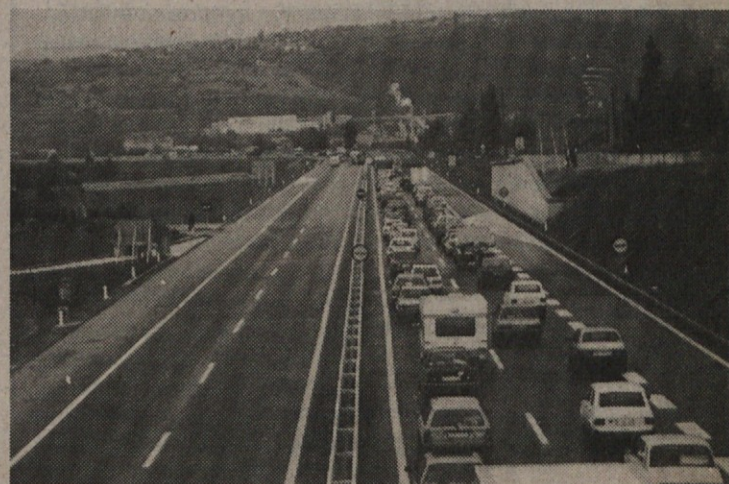
Gre za 6,5 kilometra avtoceste, ki bo v dobršni meri omilila avtomobilsko gnečo. Pogodbeni rok za dokončanje vseh del je bil konec letošnjega leta, vendar so se vsi izvajalci izredno potrudili in cesto dokončali pred začetkom glavne turistične sezone. Avtocesto sta gradila SCT in Primorje, tri največje objekte pa Gradis.

Največji nadvoz čez železniško progo pri Serminu je dolg

skoraj 200 metrov, druga dva pa sta manjša, oba skupaj pa tvorita bertoško upadnico. Gazela je dolga 50 metrov in gre prek obalne avtoceste, zgrajena pa je bila že do prve, junijske otvoritve; drugi nadvoz pa gre čez železniško progo, je podobnih dimenzij kot gazela, odprli pa so ga pri drugi, julijski otvoritvi.

Besedilo: C. Pavlin

Foto: B. Zupanc

Po otvoritvi se je kolona vozil zapeljala po novi trasi.

Potrebno je doreči sindikalno organiziranost v Gradisu

Kdaj Gradisov sindikat?

V prejšnji številki Gradisovega vestnika smo zapisali, da naj bi bil organiziran konec junija sestanek vodstev sindikalnih organizacij podjetij (dosedanjih tozdov), ki sestavljajo Gradis. Na njem naj bi se predvsem dogovorili o sindikalni dejavnosti in organiziranosti na nivoju sestavljenega podjetja. Sestanek (nekdanje konference sindikata) je preložen na avgust ali začetek septembra.

Za boljšo obveščenost v Gradisu

Vestnik mora ostati

Vest, ki smo jo prebrali v junijski številki Gradisovega vestnika, je najbrž zelo prizadela večino aktivnih in upokojenih gradisovcev, namreč, da bi se lahko zgodilo, da bi prenehalo izhajati to priljubljeno glasilo. Upam, da delim mnenje mnogih, predvsem pa Gradisovih upokojencev, da nas je to pisanje šokiralo in tudi prizadelo. Ne moremo si predstavljati, da bi prenehal izhajati ta Gradisov časopis, ki je 32 let redno prihajal med nas z vsesplošnimi informacijami. Skoraj vsak se je lahko našel v njem, posredno ali neposredno, v besedi ali sliki, saj je prinašal utrip življenja vseh gradisovcev.

Ne morem si predstavljati, ne glede na prenovo gospodarskega sistema in politike, da bi bila usoda Gradisovega vestnika po 32 letih zapečaten s tem, da preneha izhajati. Živo sem spremljal razna dogajanja v Gradisovih kolektivih na področju dela, gospodarjenja, športa, raznih veselih trenutkov, ob raznih proslavah in srečanjih.

Sem eden izmed tistih, ki sem z več kot tridesetletnim delom spoznal Gradis, veliko strokovnjakov, vestne in pridne delavce, ki se še danes občasno srečujemo, sicer poredkoma in ne v taki meri kot nekoč. Sem še vedno tudi eden izmed tistih, ki občasno popestrim naš Gradisov vestnik s kakim svojim prispevkom, pred vsem o upokojencih, ko pa sem še delal, sem največ pisal o SPO, športu, sindikatu in še o čem drugem.

Če pogledamo še drugo plat, bi videli in spoznali, da bi bilo veliko število gradisovcev prikrajšanih za prispevke o dogodkih, ki jih Gradisov vestnik prinaša; za le-te ne bi nikoli zvedeli, če pa bi, bi to bil redek slučaj. Preko zapisov in fotografij dobi vsak, ki se potrudi prelistati Gradisov vestnik, sliko o tem, kaj se dogaja v Gradisu in na posameznih gradbiščih.

Kje bo na primer Gradisov delavec iz Kopra ali iz Jesenic zvedel, da njegov sodelavec iz mariborskih Nizkih gradenj dela v kanjonih v Višegradu ali v Črni Gori, če ne v Gradisovem vestniku. Sedaj ko še izhaja, se zdi vse to enostavno in samo po sebi umevno.

Ne smemo pozabiti, da je v Gradisovem vestniku zbrana v vseh do sedaj izdanih številkah (385 jih je), zgodovina in kronologija dogodkov v Gradisu, ki je sicer ne bi bilo zapisane, če ne bi bilo Gradisovega vestnika. Marsikaj se je že našlo in koristno uporabilo iz teh vestnikov arhivov, zato mislim, da ima še vso pravico živeti.

Če bi nastal resen materialni problem, bi ga rešili v skrajnem primeru s plačilom naročnine (en izvod stane 5 dinarjev) in odpovedjo honorarjev dopisnikom za prispevke. Velika napaka bi bila storjene z ukinitvijo takega glasila v obdobju hitrega razvoja informatike. Storili bi veliko korakov nazaj, prikrajšani bi bili vsi gradisovci, ki še aktivno delajo, posebej pa bi čutili veliko vrzel Gradisovi upokojenci, ki so na ta način najbolj povezani z Gradisom.

Upam, da bodo vsa Gradisova podjetja obdržala Gradisov vestnik, poleg ostalega, za medsebojno informiranje, in omogočila nadaljnje izhajanje našega in vašega Gradisovega vestnika.

L. Ludvik Šnajder

V juniju naj bi bil po dogovoru s predsedniki sindikatov zato, ker je bilo predvideno, da bo pred tem že znana dokončna organiziranost Gradisa, s čimer bi sestanek sploh imel smisel in da bo do takrat v glavnem končan postopek včlanjevanja delavcev v sindikat, da bi vedeli, v imenu kolikšnega števila delavcev se sploh dogovarjajo. Drugi pogoj je bil v glavnem izpolnjen v predvidenem roku, vse do konca junija pa ni bilo jasno, kako bo s podpisovanjem pogodbe o vključitvi v sestavljeno podjetje Gradis.

Na preloženem sestanku vodstev sindikata se bo predvsem potrebno dogovoriti o povezovanju sindikalnih organizacij na nivoju sestavljenega podjetja. Vodstva praktično vseh sindikalnih organizacij v Gradisu so bila mnenja, da bi bilo koristno ohraniti stike, oziroma sodelovati tudi na nivoju sestavljenega podjetja. Seveda pa je tako povezovanje smiselno le, če bo prispevalo k učinkovitosti dela sindikatov podjetij.

Ena od trenutno pomembnih nalog, ki bi jih izvajali ali usklajevali na tem nivoju, bi lahko bila **Gradisova kolektivna pogodba**, ki bi bila dopolnitev panožne kolektivne pogodbe in s katero bi lahko dosegli večje ugodnosti za zaposlene, kot jih bodo določale generalna in panožna pogodba, seveda, če jo bo Gradisov sindikat uspel »izsiliti«.

Za sprejetje Gradisove pogodbe bodo zainteresirani seveda predvsem delavci (in ne vodstvo). Resnici na ljubo je potrebno povedati, da so v pogojih neurejenih lastninskih odnosov razmerja delavci: vodstvo podjetja precej zamegljena in da bo o tem dosti lažje razpravljati, ko bodo proizvodna sredstva dobila lastnika. (O tem pa bi bilo dobro tudi v Gradisu razmišljati že sedaj).

Gradisovo kolektivno pogodbo bi v imenu delavcev podpisala vodstva sindikata posameznih podjetij ali pa po dogovoru koordinacija sindikata na nivoju sestavljenega podjetja. Vsekakor pa bo za doseg učinkovite pogodbe potrebno usklajeno delo vseh sindikalnih organizacij.

Za vodenje koordinacije oziroma telesa, ki bi ga sestavljala

vodstva sindikalnih organizacij v Gradisu, bi bil verjetno potreben nekdo, ki bi se s tem ukvarjal profesionalno. Takšna je, glede na velikost podjetja, praksa v tujini in za to so se odločili tudi v nekaterih slovenskih gradbenih podjetjih. (Pol)profesionallec bi bil verjetno v bodoče, ko bo sindikalno delo še bolj zahtevno in odgovorno, kot je sedaj, potreben tudi v večjih Gradisovih podjetjih.

Dogovoriti se je potrebno tudi o načinu plačevanja možnega profesionalnega delavca Gradisovega sindikata. Kljub pomislekom, da bi si ga vodstvo pridobilo »na svojo stran«, je v tujini praksa, da ga plačuje podjetje, saj so si delavci v dolgih desetletjih sindikalnega boja izborili pravico, da imajo na določeno število zaposlenih od (lastnika) podjetja plačanega sindikalnega zaupnika, oziroma vodjo sindikata.

Medtem, ko so bodoče naloge sindikata bolj ali manj znane in so v glavnem prenos sindikalne aktivnosti iz razvitih evropskih držav, je vprašanje sindikalne organiziranosti še precej nedorečeno. Tako se tudi v Gradisu pričena polemika o članstvu v sindikalnih organizacijah na republiškem nivoju.

Glede na to, da je sindikalna dejavnost in organiziranost šele na začetku svoje (nove) poti in glede na dogajanje na republiškem nivoju (npr. sodelovanje sindikalnih zvez pri sprejemanju kolektivne pogodbe), bi bilo smiselno najti vsaj začasno rešitev glede pripadnosti sindikalnim organizacijam (zvezam) in pripadnosti sindikalnim organizacijam v Gradisu.

Verjetno bi bilo bolje dati prioriteto sindikalni organiziranosti v Gradisu, to je dati prednost enotnemu Gradisovemu sindikatu in se šele potem odločati o včlanjevanju v druge, »višje« oblike sindikalne organiziranosti (regijske, panožne, republiške). Seveda pa ima vsak pravico, da se individualno včlanjuje v katerikoli sindikat.

Tak način organiziranja bi pomenil gradnjo sindikata »od spodaj«, ne pa prevzemanja že sprejetih oblik sindikalnega dela in organiziranosti. Pomenil bi tudi, da bi večjo pozornost posvetili sindikalnemu delu znotraj Gradisa, kot pa povezovanju in sodelovanju s sindikalnimi organizacijami izven našega podjetja. Kakor koli že, pravo sindikalno delo se šele pričinja. M. Marčič

Imenovani organi upravljanja, vršilec dolžnosti generalnega direktorja Gradisa ...

Ustanovljena skupščina sestavljenega podjetja Gradis d.o.o.

V skladu s pogodbo o ustanovitvi sestavljenega podjetja GIP Gradis d.o.o. je bila 3. julija ustanovljena seja skupščine sestavljenega podjetja. Skupščino je vodilo delovno predsedstvo v sestavi Vekoslav Pečnik, podpredsednik PODO, Franc Plazar, direktor Gradbenega podjetja Gradis Koper in Milka Marc-Kloboves, podpredsednica PODO.

Po uvodnih protokolarnih točkah dnevnega reda (imenovanje delovnega predsedstva, ugotavljanje prisotnosti predstavnikov Gradisovih podjetij, imenovanje overovateljev zapisnika itd.) je predsednik PODO **Franc Kositer** podal poročilo o ustanovitvi sestavljenega podjetja Gradis, družbe z omejeno odgovornostjo, imenovani so bili člani upravnega in nadzornega odbora ter vršilec dolžnosti generalnega direktorja družbe Gradis. Na koncu je bil sprejet sklep o razpisu del in nalog generalnega direktorja družbe Gradis, imenovana pa je bila tudi razpisna komisija.

Predsednik verifikacijske komisije **Tone Zaletelj**, direktor Podjetja za inženiring Ljubljana, je uvodoma ugotovil, da je na skupščini prisotnih vseh 15 predstavnikov podpisnikov pogodbe o ustanovitvi sestavljenega podjetja Gradis, in da pogod-

bo ni podpisalo samo podjetje Lesna industrija in objekti iz Škofje Loke, kar pomeni, da se ni vključilo v sestavljeno podjetje Gradis.

Za tem je predsednik poslovnega odbora delovne organizacije **Franc Kositer** poročal o reorganizacijskih postopkih v Gradisu in o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo. Znano je, o tem pa je redno, vsak mesec, poročal tudi Gradisov vestnik, da predlog, ki ga je ponudil poslovodni odbor, ni dobil v tozdihi podpore (šlo je za predlog organiziranja Gradisa, kot družbenega podjetja decentraliziranega tipa), in da je bila ustanovljena posebna komisija, ki jo je imenoval delavski svet delovne organizacije. Komisija je pripravila predlog, ki je bil kasneje sprejet, in sicer, da se Gradis organizira kot sestavljeno podjetje.

Še enkrat je povedal, da LIO ni pristopil sestavljenemu podjetju Gradis, ter da je bilo dogovorjeno, da LIO v bodoče ne more več nastopati pod imenom Gradis, da ne more biti včlanjen v Gradisovo Interno banko, da je treba do konca avgusta razčistiti medsebojne obveznosti in terjatve in da se LIO ponudijo storitve Gradusa po tržnih cenah.

Na podlagi 58. člena pogodbe o ustanovitvi sestavljenega podjetja Gradis je bil imenovan vršilec dolžnosti generalnega direktorja družbe Gradis. To dolžnost bo do 1. septembra opravljal dosedanji predsednik poslovodnega odbora delovne organizacije Gradis, **Franc Kositer**.

Na koncu se je bil sprejet tudi sklep o razpisu del in nalog generalnega direktorja družbe Gradis. Razpis bo vodila razpisna komisija v sestavi **Janez Raušl**, v. d. direktorja kadrovske službe Gradis, **Marina Zaviršek**, pomočnica direktorja za splošne in kadrovske zadeve v Strojno prometni operativi Ljubljana in **Jože Grobler**, pomočnik direktorja za splošne in kadrovske zadeve v Gradbenem podjetju Maribor.

C. P.

Skupščino sestavljenega podjetja Gradis d.o.o. predstavlja po en zastopnik vsakega podjetja, ki pa imajo različno število glasov, le-to pa je odvisno od ustanovitvenega kapitala. To pomeni, da bodo imeli pri upravljanju družbe večji vpliv tisti družbeniki, ki imajo v družbi vloženi večji ustanoviteljski delež. Vsak družbenik je pridobil pravico do enega glasu na vsakih 100.000 dinarjev ustanovitvenega kapitala.

Ustanovitvene seje so se udeležili zastopniki vseh podjetij, podpisnic pogodbe o ustanovitvi sestavljenega podjetja Gradis in tudi zastopnik sestavljenega podjetja Gradis (po stari terminologiji predstavnik DSSS).

Zastopniki – pooblaščenec družbenikov, ki so sodelovali na ustanovitveni seji skupščine Sestavljenega podjetja GRADIS d.o.o. in število glasov, ki jih imajo posamezne članice oziroma podjetja znotraj Gradisa:

1. **Ferdo Cvikl**, GP Celje, 51 glasov
2. **Ljubo Cimerman**, GP Gradnje Ptuj, 20 glasov
3. **Štefan Žemva**, GP Jesenice, 42 glasov
4. **Alojz Kepic**, GP Ljubljana, 111 glasov
5. **Jože Grobler**, GP Maribor, 63 glasov
6. **Andrej Jež**, GP Nizke Gradnje Maribor, 64 glasov
7. **Franc Plazar**, GP Gradis Koper, 22 glasov
8. **Bora Stamenković**, GP Ravne na Koroškem, 25 glasov
9. **Radovan Stonič**, Strojegradnja Maribor, 22 glasov
10. **Ivan Škulj**, Industrijsko podjetje gradbenih izdelkov Ljubljana, 21 glasov
11. **Marina Zaviršek**, Strojno prometna operativa Ljubljana, 30 glasov
12. **Pavle Vodopivec**, Biro za projektiranje Ljubljana, 8 glasov
13. **Vukašin Ačanski**, Biro za projektiranje Maribor, 5 glasov
14. **Tone Zaletelj**, Podjetje za inženiring Ljubljana, 7 glasov
15. **Alojz Ferle**, Interna banka Ljubljana, 3 glasovi
16. **Vekoslav Pečnik**, Sestavljeno podjetje Gradis Ljubljana, 17 glasov

Skupno število glasov na skupščini znaša 511. Ker se odločitve sprejemajo s potrebno dvotretjinsko večino, je za veljavno odločanje in sklepanje potrebnih 341 glasov.

Nič več improvizacij

Znak in napis zaščitena

Medtem, ko gredo reorganizacijski procesi v našem podjetju k svojemu cilju, smo končno dobili iz Beograda tudi odločbo zveznega Sekretariata za razvoj oziroma zveznega Zavoda za patente o zaščiti našega znaka in napisa Gradis. S tem smo se oddahnili vsi, ki že nekaj let delamo na celotni podobi, pa nam je zaradi številnih samostojnih avtorizacij v celoti ni uspelo izdelati.

Po navedeni odločbi in pogojih, ki so predpisani v Zakonu o zaščiti inovacij, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja, imamo pravico, da od 19. junija 1990 uporabljamo zaščitni znak. To pomeni, da od tega datuma ni več improvizacij, temveč se lahko znak in napis uporabljata le v točno določenem razmerju, velikosti in tipografiji.

S tem bo nastalo tudi nekaj več reda, saj je jasno, da se neu-

poštevaja izredno kaznujejo (v ZDA je zaradi takšnih »napak« propadlo že nešteto podjetij).

Ob dejstvu, da smo postali sestavljeno podjetje, pa so koordinirane akcije s področja tržnega komuniciranja za ugled firme še kako potrebne. Upamo, da se tega zavedajo tudi vodstva posameznih podjetij, kot tudi novo vodstvo firme.

Matija Krnc

Na konstitutivni seji skupščine sestavljenega podjetja Gradis je bil imenovan **Upravni odbor** sestavljenega podjetja, ki šteje sedem članov, in sicer:

1. **Andrej Jež**, GP Nizke gradnje Maribor
2. **Jože Ločnikar**, GP Ljubljana
3. **Franc Gačnik**, GP Maribor
4. **Stane Fidler**, Strojno prometna operativa Ljubljana
5. **Rudi Kranjc**, GP Celje
6. **Franc Pogačar**, GP Jesenice

Imenovan je bil tudi **Nadzorni odbor**, ki šteje pet članov, in sicer:

1. **Vukašin Ačanski**, Biro za projektiranje Maribor
2. **Avugst Skrinjar**, GP Ravne na Koroškem
3. **Vlado Osolnik**, Industrijsko podjetje gradbenih izdelkov Ljubljana
4. **Ljubo Cimerman**, GP Gradnje Ptuj
5. **Franc Plazar**, GP Koper

Sestavljen poslovni sistem Gradis bo vendarle nekoliko okrnjen

V LIO pogodbe niso podpisali

Po končanem roku, do katerega so se morali v nekdanjih tozidih, zdaj na novo registriranih Gradisovih podjetjih, opredeliti »za« ali »proti« podpisu pogodbe o ustanovitvi sestavljenega podjetja GIP Gradis Ljubljana, d.o.o., so zdaj tudi že uradno znani izidi tega opredeljevanja. Pogodbo so podpisali povsod, razen v LIO.

Zaprosili smo za kopijo uradnega dopisa, s katerim LIO sporoča odločitev njihovega delavskega sveta – vsebuje namreč tudi kratko obrazložitev, ki jo v celoti povzemamo. Zapisali so:

»Sporočamo vam, da je delavski svet podjetja Gradis LIO na svoji 2. redni seji 20. junija 1990 ponovno obravnaval pogodbo o ustanovitvi sestavljenega podjetja GIP Gradis skupaj s spremembami oz. dopolnitvami, sprejetimi na konferenci direktorjev 31. 05. 1990. Po temeljiti presoji smo žal morali ugotoviti, da naši vsebinski pomisleki ostajajo enaki kot do sedaj (o njih smo podrobno pisali v 377. številki GV, op. ur.) in spremembe ne dajejo zadosti tehničnih razlogov za menjanje že na prvi seji delavskega sveta sprejetega sklepa. Odločili smo se, da pogodbe ne podpisemo.

Zavedamo se, da nam je sistem Gradis v preteklosti in nam

bi gotovo tudi v prihodnje nudil nekatere prednosti in da bo samostojna pot izredno zahtevna. Vseeno pa smatramo, da so notranji in zunanji pogoji poslovanja, zahtevnost trga in tudi vse večji pomen vsakega stroška (zlasti če ocenjujemo, da od nje ne moremo pričakovati vsaj sorazmernega efekta) toliko spremenili glede na preteklost, da je naša odločitev razumljiva.

Menimo, da s tem, ko naše podjetje ne pristopa v sestavljeno podjetje, interesi sistema GIP Gradis niso prizadeti, saj ostaja njegova osnovna t.j. gradbeniška dejavnost oz. ponudba neokrnjena in se vedno pokriva celotni dosednji teritorij.

Ne glede na to, da se nismo odločili za podpis pogodbe, želimo še naprej ohraniti sodelovanje na nekaterih področjih, ki jih bosta v bodoče pokrivali obe organizacijski enoti (Razvojno

tehnološka in enota za informatiko, ekonomiko in organizacijo poslovanja) sestavljenega podjetja GIP Gradis, za kateri je predvideno tudi trženje storitev navzven. V prvi vrsti smo zainteresirani za storitve računalniškega centra.

Želimo ohraniti tudi sodelovanje z interno banko, kjer smo tudi soustanovitelji in čim prej doreči oz. opredeliti naš nadaljnji status v tej banki.

Predvsem pa želimo seveda tudi v bodoče negovati naše poslovno sodelovanje z gradbenimi podjetji Gradisa, na osnovi izkušenj in medsebojnega poznavanja iz preteklih let, predvsem pa na tržni konkurenčnosti glede cen, kvalitete in rokov.

Kar se tiče razmejevanja medsebojnih pravic in obveznosti, ki izhajajo iz dosedanjega skupnega razvoja in organiziranosti, smo prepričani, da jih bomo znali obojestransko korektno in konstruktivno razreševati.

Menimo, da bi bil potreben v najkrajšem času razgovor med vodstvom sestavljenega podjetja GIP Gradis in Gradis LIO Škofja Loka, na katerem bi se dogovorili o nadaljnjih aktivnostih in odnosih, ki so povezane z našo odločitvijo.

Dopis, naslovljen na člane poslovnega odbora Gradisa, je podpisala direktorica **Ida Filipič-Pečelin**, priloženo pa je bilo še gradivo v obliki, kot je bilo pripravljeno za odločanje na njihovem delavskem svetu.

Ne bomo vas utrujali z razlago posameznih odločil pogodb ali s številnimi odstotki oziroma izračunanimi zneski, ki so skupaj sestavili »ceno vstopnice«, ki je, po njihovi oceni, za LIO (pre)draga z ozirom na njihovo drugačno dejavnost in objektivno manjši interes združevanja kot pri ostalih družbenikih – gradbenikih.

Po odločitvi, kot je padla in so jo sporočili, zdaj prihajajo v ospredje vsebinsko drugačna vprašanja, ki jih bo treba medsebojno razčistiti in predstavljajo posledico sprejete odločitve. Naštetimo jih nekaj:

• LIO je kot soustanovitelj Gradisove Interne banke zainteresiran za nadaljnje sodelovanje s to banko; ker ni pristopil v sestavljeno podjetje Gradis, se bo bržkone moral spre-

meniti njihov status v njej in to iz statusa soustanovitelja v zunanjega komitenta, lahko te ali pa tudi druge banke.

• S pogodbo ali na drug način bodo morali urediti vprašanje avtomatske obdelave podatkov; storitve jim je do zdaj opravljal računski center Gradisa, sami (LIO) se v kratkem času ne morejo usposobiti, za plačilo storitev pa bo potrebno pripraviti drugačna merila ali morda celo najti drugega izvajalca obdelav.

• V najkrajšem času se bodo morali usposobiti za opravljanje vseh potrebnih formalnosti z ozirom na njihovo samostojno zunanjetrgovinsko poslovanje; precej več dela bo moral prevzeti in samostojno opraviti tudi splošni sektor.

• Dokaj težavno in dolgotrajno zna biti **urejanje medsebojnih premoženjskih in drugih odnosov**, med katere sodi po nekaterih mnenjih tudi pravica do uporabe imena Gradis, čeprav so se pod tem (so)imenom šele nedolgo tega registrirali. In tako naprej, odprtih vprašanj je še veliko.

V LIO v Škofji Loki si želijo, da bi njihova odločitev ne imela za posledico tudi »zamere« v obliki zmanjšane obsega dela za Gradisova podjetja (gradbene enote), ukinitve ali bistvenega zmanjšane obsega servisnih storitev (čeprav za njih nekoliko dražjih kot za ostale Gradisovce) in tako naprej.

»Vrata z naše strani – enako pričakujemo tudi od druge strani – naj ostanejo odprta, sodelovanje pa naj bo z ozirom na dosedanje skupaj prehojeno pot in ob upoštevanju tržnih načel, vsaj enakopravno in ne izključujoče«, je povedala direktorica LIO.

Napovedala nam je še, da bo v naslednjih dneh zanesljivo prišlo do več srečanj in bolj detajlnih pogovorov s člani poslovnega odbora Gradisa, da bodo skupaj razčistili in dorekli vse tisto, kar ostaja nerazčiščenega in nedorečenega in bo treba urediti.

Razreševanje že naštetih in še drugih vprašanj ne bo ne lahka ne hvaležna naloga, o tem in o LIO pa bomo, upamo, še lahko kdaj kaj napisali.

Za tokratni konec članka zapišimo popotnico: Srečno LIO, na samostojni poti! **G. B.**

Dodatni prostori za pet kemijskih kabinetov

Streha na fakulteti

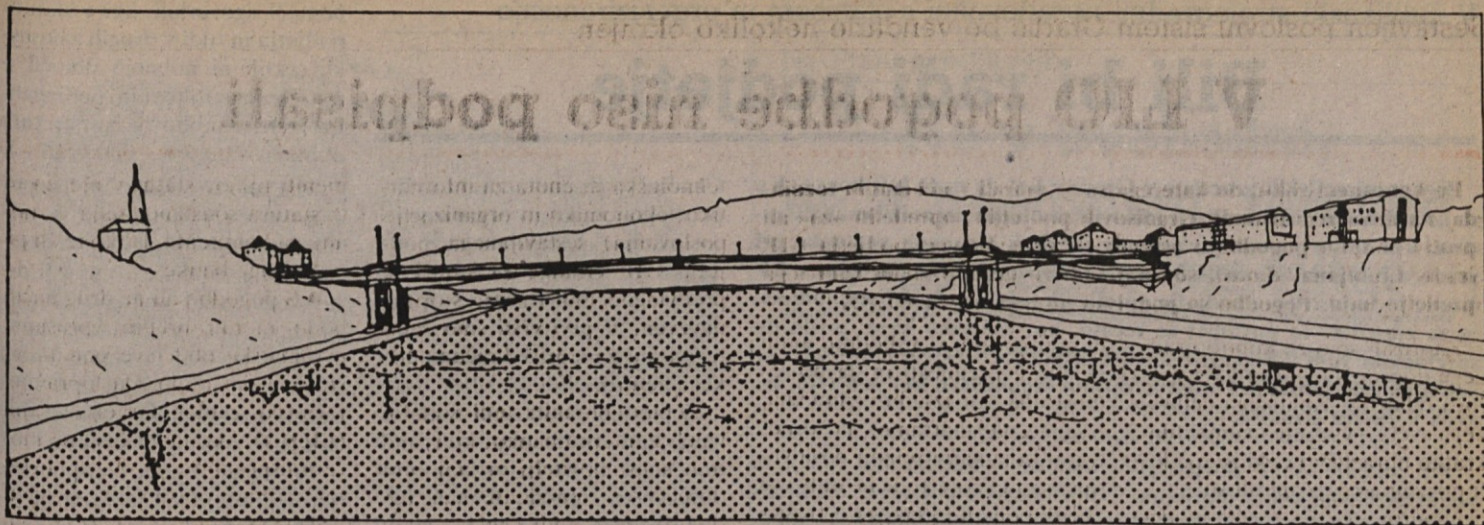
Mariborska Tehniška fakulteta, oddelek kemije, bo kmalu dobil dodatnih 490 kvadratnih metrov površin. Delavci mariborskega Gradisa bodo namreč na ravni strehi postavili montažni nadstrešek, s katerim bodo pridobili dodatne površine.

V teh dodatnih prostorih bo pet kemijskih kabinetov, vsak od njih bo imel 42 kvadratnih metrov površin, in deset pisarniških prostorov. Ta del fakultete je imel do sedaj še edini ravno streho, ki pa je redno zamakala.

Tako so z nadgradnjo rešili kar dva problema hkrati. Zamakalo ne bo več, pridobili pa so prepotrebne nove prostore. Z gradnjo naj bi končali v začetku oktobra, torej v slabih petih mesecih.

F. Š.

Koroški most bo povezoval zahodni del mesta na levem bregu Drave s Studenci. Projekte je skupaj s sodelavci zasnoval profesor Vukašin Ačanski iz Gradisovega Biroja za projektiranje Maribor.

Gradnja mostu daje možnost zidave 2000 stanovanj in 100.000 kvadratnih metrov poslovnih površin

Koroški most v Mariboru – ideja je stara že petdeset let

V Novinarskem klubu v Mariboru je bil pred kratkim pogovor o prednostni gradnji novega Koroškega mostu. Projekt je predstavil direktor Zavoda za izgradnjo Maribora Vinko Borec.

Gre za pomemben objekt, ki bo povezoval oba bregova Drave. Sedanji stari in novi most namreč ne »požirata« več prometa. Najhuje je, ker poteka ves magistralni promet (Dravograd–Maribor) preko teh dveh mostov. Tako se sedaj že dogovarjajo z Republiško upravo za ceste Slovenije o sofinanciranju izgradnje novega mostu, saj me-

sto samo ne bo zmoglo tako velikega zaloga.

Študija je pokazala, da bo povprečni promet na novem Koroškem mostu dnevno okoli 10.000 avtomobilov, od tega bo nekaj manj kot 30 odstotkov medkrajevnega prometa.

Zaradi gradnje mostu bo potrebno odstraniti 70 stanovanjskih zgradb, ko bodo uredili še vse cestne priključke, pa še dodatnih sto. To je za Maribor velik zaloga in gradbeniki si obetajo veliko novega dela. Seveda, če bo denar.

Razpon med obema stebroma na bregovih bo 120 metrov. Most bo širok 20 metrov in bo imel štiri vozne pasove. Srednji pas bo rezerviran za tramvaj, če se bodo tako odločili v Mariboru.

Zanimivost mostovne konstrukcije je tudi v tem, da bo pod zgornjo ploščo, ki je rezervirana za avtomobile, obešena konzolna konstrukcija za pešce in kolesarje.

Več o samem mostu bomo pisali v eni izmed naslednjih števil Gradisovega vestnika.

Franjo Štromajer

Gradnja, ki vznemirja nekatere Mariborčane

Twicklova vila v Mariboru bo obnovljena

Vse do nedavnega, ko sta razpadajoča Twicklova vila in bivše gospodarsko poslopje kazila ta del Maribora ob parku, se nihče ni obregnil ob to sramoto.

Sedaj, ko bi naj končno pričeli z gradnjo, oziroma obnovo tega dela, pa se se pojavili nekateri krajani, ki so do sedaj imeli te ruševine neposredno pred nosom, imeli pa so mir. Trdijo celo, da projekt arhitekturno in urbanistično ne ustreza okolju.

Prav zaradi tega spora (upajmo, da se bo kmalu razrešil) delavci mariborskega Gradisa ta čas ne nadaljujejo že začetega dela. Gre za obnovo Twicklove vile, v kateri je v prvi polovici 19. stoletja živel baron Twickl, danes pa je spomeniško zaščitena, ter izgradnjo objekta z 59 stanovanji.

Strokovnjaki so menili, da je gospodarsko poslopje tako dotrajano, da sanacija ni več mogoča. Stanovanjski objekt bo imel tudi parkirišča in garaže.

V novem objektu bodo tudi štirje manjši lokali za storitvene dejavnosti.

Na zahtevo Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine je potrebno poleg dograditve stanovanjskega dela obnoviti tudi sosednjo vilo. Spremenili bodo tudi namembnost. Namesto stanovanj bo odslej javni program.

Stanovanjsko sosesko naj bi zgradili v enem letu, seveda, če ne bo dodatnih zapletov. Vrednost celotnega objekta je 60 milijonov dinarjev.

Franjo Štromajer

Na doslej zanemarjenem delu Tomšičeve sulice, tik ob Twicklovi vili, bo nastala nova stanovanjska soseska.

V ljubljanski strojegradnji nezadovoljni s statusom in organiziranostjo

Bili bi radi podjetje

Reorganizacijskih procesov v Gradisu kot da noče biti konec. Ko so se nekdanji tozdi vendarle odločili za obliko organiziranosti Gradisa, kot sestavljenega podjetja in izpeljali potrebne postopke pri pristojnih registrskih sodiščih, so se tri podjetja (GP Ljubljana, GP Koper in Industrijsko podjetje gradbenih izdelkov Ljubljana) odločila za združitev in postopki že tečejo, bo, vse tako kaže, prišlo do spremembe tudi v organiziranosti mariborske Strojegradnje, kjer se želi njen ljubljanski del osamosvojiti in organizirati kot podjetje, seveda v okviru Gradisa.

Za mnenje smo povprašali vodjo Poslovne enote mariborske Strojegradnje v Ljubljani **Marjana Gostinčarja**. Dejal je, da so se v Poslovni enoti Ljubljana takoj po končanem registrskem postopku za mariborsko Strojegradnjo, lotili urejanja statusnega vprašanja Poslovne enote, ki po veljavnem statutu Strojegradnje Maribor, ni primerno urejena, kar pomeni, da je Poslovna enota Ljubljana nesamostojen in v poslovnem smislu skrajno omejen poslovni subjekt.

Toliko bolj, ker je bila Poslovna enota Ljubljana ob ustanovitvi (1. februarja 1989) prepuščena sama sebi in precej neprijaznim razmeram na trgu, ker tudi matični subjekt, zaradi že znanih vzrokov (slabi poslovni rezultati v letu 1988, velika zadolženost in uvedba ukrepa družbenega

varstva v začetku leta 1989), ni razpolagal s potrebno materialno, finančno in kadrovsko močjo in se je krčevito boril predvsem za svoj obstoj.

Kljub bemu je dobila Poslovna enota Ljubljana ob ustanovitvi, kot dislocirani, celovit poslovni subjekt, status visoko avtonomnega gospodarskega subjekta s celoto poslovnih funkcij, z lastnim obračunom, s posebnim organom upravljanja (svet poslovne enote), z nekaterimi pooblastili v pravnem prometu in pri urejanju medsebojnih razmerij ter z varovalnim določilom, ki preprečuje preglasovanje pri zadevah, ki bi enoto in njene delavce prizadele.

Kako so si v enoti predstavljali sedanjo organizacijsko obliko, ko so se Gradisovi tozdi odločili za preoblikovanje v podjetja in ustanovili sestavljeno podjetje

Gradis, so podrobno definirali v predlogu sprememb statuta podjetja Strojegradnja Maribor. Na veliko razočaranje delavcev Poslovne enote Ljubljana je bil njihov predlog na celi črti zavrnjen, nato pa je bil na delavskem svetu Strojegradnje Maribor določen predlog statuta, ki enoti ne daje niti tistih organizacijskih možnosti, ki jih je imela po prej veljavnem statutu. Zato ni bilo nič čudnega, da je bil tak statut na referendumu v sami Poslovni enoti Ljubljana, odločno odklonjen, a potem s skupno večino v Strojegradnji, vendarle sprejet.

Ker v matičnem podjetju Strojegradnja Maribor niso upoštevali želje Poslovne enote Ljubljana po taki obliki avtonomije, ki ne bi ovirala normalnega poslovanja in razvoja obeh delov, ljubljanskega in mariborskega, pri čimer naj bi bila Poslovna enota Ljubljana odgovorna za svoje poslovanje, rezultate in razvoj, je zbor delavcev Poslovne enote Ljubljana 28. maja 1990 odločil, da predlaga delitev podjetja Strojegradnja Maribor na dva dela, tako da bi ljubljanska enota postala samostojno podjetje, razumljivo v sestavi Gradisa.

Še istega dne je delavski svet Strojegradnje Maribor obravnaval predlog zbora delavcev Poslovne enote Ljubljana in mu načelno ni nasprotoval. Delavski svet Strojegradnje je na isti seji zadalžil v. d. direktorja **Radovana Stoniča**, da naj v skladu z določili statuta do naslednje seje pripravi mnenje in ustrezen predlog za razdelitev sredstev, pravic in obveznosti med Strojegradnjo Maribor in Poslovno enoto Ljubljana.

Direktor Stonič se je pri oblikovanju mnenja in ustreznega predloga obrnil na Gradisovo službo pravne pomoči, ki pa je menila, da je mogoče kvalitetno odločiti o delitvi Strojegradnje Maribor le na podlagi študije o organiziranosti in ekonomski upravičenosti delitve, s tem, da bi moralo biti posebej obdelano, ali delitev morda poslabšuje ekonomski položaj posameznih delov podjetja.

V Poslovni enoti Ljubljana so takšnemu mnenju Službe pravne

pomoči ugovarjali, ker v statutu podjetja in tudi v drugih zakonskih aktih ni nobenih določil o potrebnih strokovnih podlagah, kaj šele o njihovih konkretnih oblikah (študije, elaborati...).

Marjan Gostinčar je prepričan, da bodo nejasnosti in različna mnenja okrog delitve Strojegradnje, razčiščena na seji delavskega sveta podjetja Strojegradnja, ki je predvidena za 9. julij in da bo Poslovna enota Ljubljana s 1. januarjem 1991 začela poslovati kot samostojno podjetje znotraj Gradisa.

Poslovna enota mariborske Strojegradnje v Ljubljani pa sicer kar dobro posluje. V prvi polovici letošnjega leta so ustvarili nekaj več kot 20 milijonov dinarjev celotnega prihodka, kar je v skladu z letošnjim planom in načrtom poslovanja. Glavne točke tega plana so: 1. povečanje obsega poslovanja za 50 odstotkov, praktično brez povečanja števila zaposlenih, 2. omejevanje zaposlovanje le na pridobitev nujno potrebnih strokovnjakov in nadomeščanje odšlih delavcev, 3. razširitev poslovanja z zahodnonemško firmo Wirtgen, 4. povečanje zmogljivosti Wacker servisa, 5. ureditev najpomembnejših statusnih in organizacijskih pogojev za delovanje enote, in še nekaj drugih nalog.

Kljub temu, da se je spreminila prvotno načrtovana struktura del, ki je predvidevala 50 odstotkov proizvodnje novih strojev, naprav in storitev, 30 odstotkov rezervnih delov za stroje in opremo iz lastne proizvodnje, 15 odstotkov servis betonarn in 5 odstotkov Wacker servis in kooperacija z Wirtgenom, je bilo poslovanje uspešno. Prodali so pet betonarn, kar je toliko, kot lani celo leto. Ker trenutno nimajo naročil za nove betonarne, so svoje zmogljivosti zaposlili z drugim kovinskim delom in z več opravljenimi storitvami.

V Poslovni enoti Ljubljana je zaposlenih 81 delavcev, kar je eden manj kot na začetku leta.

Kot vse kaže, se bo Poslovna enota mariborske Strojegradnje v Ljubljani, kot naslednja nekdanjega tozda Kovinski obrati Ljubljana, ki ga je bilo treba zaradi znanih težav likvidirati, postavila na lastne noge in bo ob dobrem poslovanju imela kar lepe možnosti, tudi kot samostojno podjetje, seveda znotraj poslovnega sistema Gradis.

Kaj menijo o delitvi Strojegradnje v Mariboru?

Kmalu elaborat o delitvi

V mariborski Strojegradnji delitvi podjetja na dva samostojna dela ne nasprotujejo, zato je bil direktor Strojegradnje, **Radovan Stonič**, kratek.

Dejal je: »Menim, da je treba upoštevati mnenje zbora delavcev Poslovne enote Ljubljana o odcepitvi iz podjetja Strojegradnja Maribor in se ustrezno opredeliti. Ne smemo pa mimo mnenja Gradisa, saj je veliko prispeval, da je ta enota ostala oziroma, da je bila pripojena k mariborskim Kovinskim obratom.

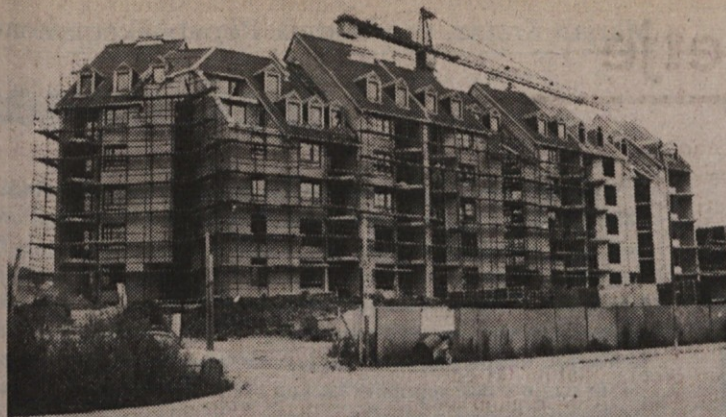
Mnenje o preoblikovanju Poslovne enote Ljubljana v samostojno podjetje, ki sta mi ga posredovala podpredsednica poslovnega odbora delovne organizacije **Milka Marc-Kloboves** in direktor Službe pravne pomoči **Dušan Orožem**, je treba upoštevati, saj brez utemeljitve, da lahko oba dela podjetja tudi v naprej pozitivno poslujeta in da ne bo nobenih negativnih posledic, delavski svet Strojegradnje Maribor ne more sprejeti odločitve o razdružitvi.

Takšno mnenje je dala tudi družbena pravobranilka samoupravljanja v Mariboru gospa **Nikoličeva**.

Verjetno nihče v Gradisu ne želi več imeti probleme s strojegradnjo, zato pričakujem, da bo kmalu pripravljen elaborat o upravičenosti odcepitve.«

C. P.

C. P.

Največji objekt ptujskih Gradenj je stanovanjski blok v Rabelčji vasi.

Na Ptuju je za gradbenike premalo dela

Kaj bodo prinesli naslednji meseci?

Kronično pomanjkanje dela na Ptuju in v njegovi okolici se še kar naprej kaže in ni videti skorajšnjega izboljšanja. Zato so v našem Gradbenem podjetju Gradnje Ptuj še toliko bolj zaskrbljeni, saj bi se kaj lahko zgodilo, da bodo njihovi delavci ostali brez dela in da jih bo treba poslati na prisilni dopust.

Sedaj položaj še rešujejo na ta način, da so delavci zaposleni na sicer manjših gradbiščih, nekaj pa jih imajo tudi pri mariborskih Nizkih gradnjah. Najbolj kritična meseca bosta julij in avgust, pa verjetno tudi še september, potem pa v vodstvu podjetja računajo, da bodo vendarle pridobili kakšno novo delo, ki bi jim omogočilo, da bi lažje zadihali.

Največje gradbišče imajo v ptujski soseski Rabelčja vas, je povedal direktor Gradenj, **Ljubo Cimerman**, kjer gradijo stanovanjski blok. Prvi dve lameli naj bi bili gotovi konec avgusta, drugi dve pa oktobra. Računali so tudi s tem, da naj bi letos stekla gradnja še enega stanovanjskega bloka, vendar se je tudi s to gradnjo zapletlo.

Težava je v tem, ker se je ptujska Samoupravna stanovanjska skupnost odločila, da naj bi naslednje bloke v soseski gradili

na klasičen način, to je z opeko, kar pa seveda zahteva preprojektiranje že obstoječih načrtov. Najmanj za toliko mesecev, kolikor bo trajalo preprojektiranje, se bo zamaknila tudi gradnja.

Na drugih gradbiščih pa delajo le manjše skupine delavcev. V Lenartu, kjer so za mariborski Intes zgradili manjši silos za moko, urejajo okolico, nekaj malega delajo v Certusu, na Ptujskem gradu in na gradu Borl, nekaj več pa jih je v Dornavi.

Vse to se je seveda odražalo tudi pri poslovanju in pri finančnih učinkih. Prvih pet mesecev letošnjega leta so poslovali z izgubo, ki je znašala 5 milijonov dinarjev. Zato so v podjetju sprejeli sanacijske ukrepe, le-ti pa so predvsem odvisni od pridobivanja novih del, teh pa, kot že rečeno, ni.

C.P.

Na Ptuju predlagajo

Ne v svobodni, ne v neodvisni, temveč v Gradisov sindikat

S preoblikovanjem delovne organizacije Gradis v sestavljeno podjetje Gradis d.o.o., in z drugače zastavljeno sindikalno dejavnostjo in organiziranostjo v Sloveniji, se je preoblikoval tudi sindikat Gradisovega Gradbenega podjetja Gradnje Ptuj.

Prva seja novega ptujskega sindikata je bila 14. marca t.l. Za predsednika sindikata je bil izvoljen **Anton Visinski**, za sekretarja **Emil Korenjak**, izvoljen pa je bil tudi devetčlanski Izvršni odbor. Sprejet je bil tudi program dela sindikata za leto 1990 in Pravila sindikata Gradbenega podjetja Gradnje Ptuj.

Sindikalisti so v Gradnjah kar aktivni. Doslej so imeli že pet sej. Delujejo predvsem na naslednjih področjih: pri sprejemanju in uresničevanju kolektivne pogodbe; v spremenjenih pogojih gospodarjenja posvečajo vso skrb produktivnosti, povečanju dohodka in uspešnem poslovanju podjetja; glede na potrebe in možnosti si bodo prizadevali za prehod iz 42 na 40-urni delovni teden; aktivni so pri vključevanju zaposlenih v njihov sindikat; sodelujejo z drugimi sindikati v ptujski občini itd.

Precej razprav je bilo tudi o vključevanju njihovega sindikata v enega izmed republiških sindikatov, vendar je na koncu prevladalo mnenje, da se za enkrat ne bodo vključili v nobenega od obstoječih sindikatov in da si pravzaprav želijo, da bi Gradis imel svoj močan in neodvisen sindikat, h kateremu pa bi takoj pristopili.

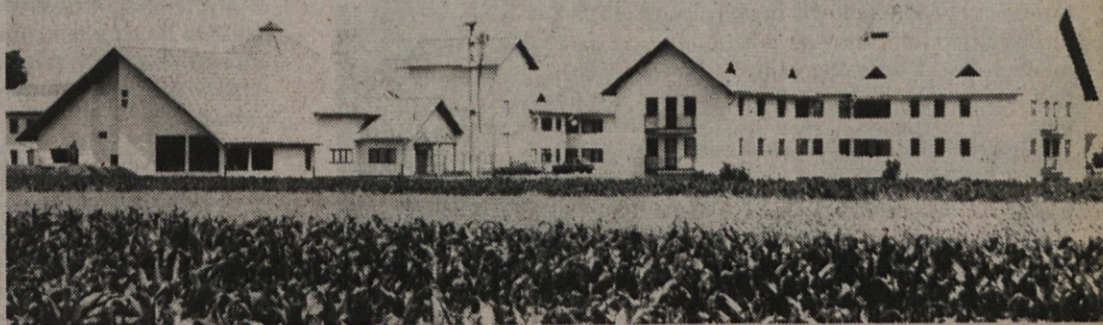
Glede širšega povezovanja je njihovo mnenje takšno, da se za enkrat ne želijo vključevati niti v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, znotraj katere že obstaja Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije, niti se ne želijo povezovati z Neodvisnostjo - Zvezo neodvisnih sindikatov Slovenije, niti s ptujskimi Neodvisnimi sindikati, temveč bi bilo, po njihovem predlogu, najboljše ustanoviti **Neodvisne sindikate gradbenih delavcev Slovenije**.

V sindikat Gradbenega podjetja Gradnje Ptuj je od 244 delavcev vključenih že več kot 150 delavcev. Le ti plačujejo članarino v višini 0,60 odstotka od osebnega dohodka, tako da se v sindikalno blagajno vsak mesec nateče nekaj več kot 3.700 dinarjev. Ves ta denar ostaja sevedka na računu sindikalne organizacije, saj so članarino od 1. maja nehali nakazovati občinski ZSSS, kljub nenehnim pritiskom občinskih sindikalnih funkcionarjev, naj vendarle ta sredstva nakažejo svobodnim sindikatom.

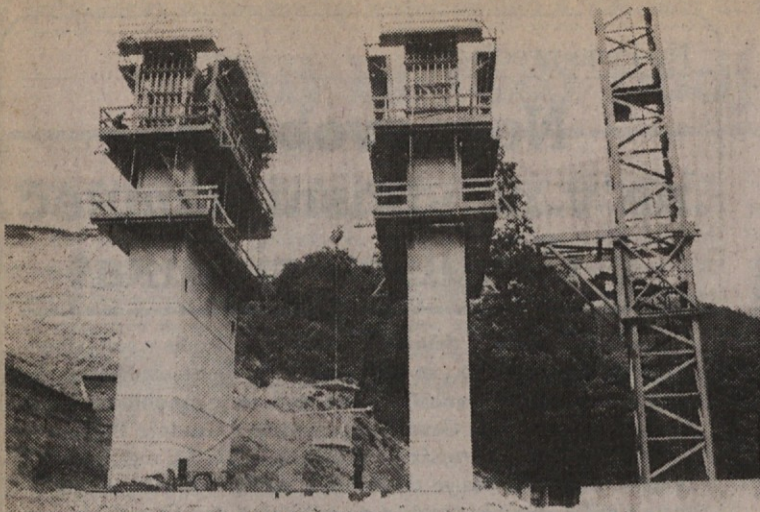
V Gradnjah seveda na to ne pristanejo, za enkrat ostajajo samostojen sindikat, želijo pa si, kot je bilo že zapisano, da bi se vključili v Gradisov sindikat in potem, če bi do tega prišlo, v Neodvisne sindikate gradbenih delavcev Slovenije.

C. P.

• Mizarski obrat Gradbenega podjetja Gradnje pa je, v primerjavi z osnovno gradbeno dejavnostjo, kar dobro zaseden. V mizarstvu dela 30 delavcev. Ker izdelujejo tudi unikatne izdelke, imajo več naročil. Trenutno delajo največ mizarskih izdelkov za grad Dobrovo v Goriških brdih, ki ga obnavljajo.

Zavod za varstvo in usposabljanje duševno prizadetih otrok v Dornavi je že zgrajen.

Priprave na »št. 2«, za postavitev opaža še 4 metre višje.

Gradnja viadukta in galerije v Mostah

V delu drugi par, izkop ...

Pri gradnji 452 metrov dolgega viadukta v Mostah, nedaleč od sredinskega para, to je dveh že narejenih podpornih stebrov, ki se pnete od temeljev pri tleh do višine 52 metrov, raste postopoma kvišku še drugi par stebrov.

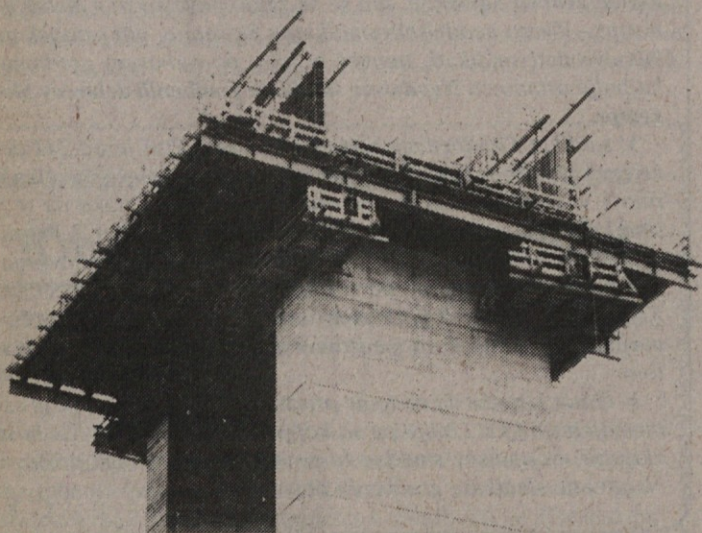
Pred pričetkom betoniranja drugega para stebrov so v neposredni bližini postavili še en žerjav, pred betoniranjem zadnjega para stebrov pa bodo morali postaviti tudi tretjega.

S pomočjo vitlov in močnih jeklenih vrvi so medtem na višino 50 metrov že dvignili in okrog polnih prekatov pri vrhu sredinskega para stebrov pritrdili podstavek (pod) za opaz baznega dela

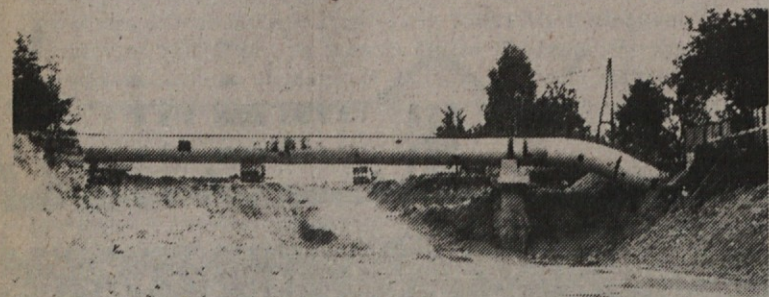
– jekleno-leseno konstrukcijo, ki tehta okrog 100 ton.

Na nasprotnem bregu Save, ob izteku viadukta v bodočo galerijo, so že opravili vse prestavitve komunalnih vodov vključno z najzahtevnejšo, to je tlačnim cevovodom za hidroelektrarno, ki so ga morali nekoliko dvigniti, dodatno podpreti z dvema pilotoma in ga ponovno funkcionalno usposobiti.

G. B.

Opazna konstrukcija baznega dela z izmerami približno 20 x 20 metrov, dvignjena na višino 50 metrov.

Tlačni preizkus cevovoda je bil uspešen, zdaj bodo lahko nadaljevali izkop za galerijo.

Marjan Krajnc, predsednik Republiškega komiteja et

Več denarja

V teh mesecih je zagotovo v ospredju pozornosti nova vlada Republike Slovenije in njene prve poteze. V javnosti so dokaj odmevni tudi prve odločitve, ki zadevajo cestno politiko, še posebej financiranje in gradnjo cest. Te tudi neposredno vplivajo na položaj graditeljev cest, med katerimi je tudi Gradis. Zato smo se odločili, da za pogovor prosimo novega prometnega ministra v slovenski vladi. To je Marjan Krajnc, diplomirani inženir, človek, ki ga dobro poznajo vsi, ki imajo v naši republiki karkoli opraviti s cestami, saj je ugleden strokovnjak s tega področja.

• *Gradnja cest pomeni hudo poseg v okolje. Sedanja slovenska vlada je pobarvana precej zeleno. Bodo njene odločitve še bolj pretehtane kot so bile doslej?*

Krajnc: »Slovenija je dežela, ki ima 20 tisoč kvadratnih metrov površine in na kateri živi le dva milijona prebivalcev. To ne bi bilo tragično, če bi bila poseljenost enakomerna, toda večina prebivalstva je skoncentrirana predvsem v dolinah in nižinah, kjer poteka tudi vse gospodarsko življenje. Zato je urejanje prometnih tokov izredno pomembno za zaščito naravnega okolja. Začne se že z načrtovanjem tras. Upoštevati moramo vse posledice, ki jih cesta lahko prinese v okolje, prilagajati trase tudi sekundarnim in terciarnim zahtevam. Trase izbiramo tako, da bi kar najmanj prizadeli naravno okolje.

Povedati pa velja, da ni dovolj, če se zgledno obnašajo samo cestarji, temveč bi se morali konsekvntno obnašati tudi vsi drugi še posebej industrija. Tako na primer raziskovalci na Švedskem ugotavljajo, da promet škoduje okolju s približno 17 odstotki, vsi ostali dejavniki pa veliko bolj. Zato menim, da je zaščita okolja stvar, ki mora postati enakovredna nujnost vseh dejavnikov, ki posegajo v prostor.«

• *Nova vlada, nov komite (ministrstvo), novi ljudje, nove rešitve – toda, problemi so stari. Kakšna bo vaša temeljna strategija na področju cestne politike v Sloveniji in katere bodo prve poteze?*

Krajnc: »Potez je (bo) kar nekaj hkrati. Prvič, v državi moramo imeti red na pravnem področju upravljanja s cestami. Uprava za ceste mora prevzeti polno odgovornost za vse dejavnosti v zvezi s cestami – tako av-

tocestami, kot magistralnimi in regionalnimi cestami. Paralelno institucije, projektni timi, koordinacije in drugi, ki so bili v preteklosti ustanovljeni zaradi tega, da bi sicer pospešili gradnjo cest, so ukinjeni.

Ne smemo pozabiti na evforijo, ki jo je sprožila v letih 1985/86 zvezna (Mikuličeva) vlada, ko je napovedovala zgraditev transjugoslovanske avtoceste petih letih. Strokovnjaki smo bili že takrat zelo skeptični. Pa tudi z vidika fizične izgradnje, saj imamo zelo sposobna gradbeno podjetja, toda za tako gradnjo je treba imeti denar. V omenjeni evforiji je zapadlo tudi republiško vodstvo, kar je bila velika škoda. Začelo je oblikovati razne inženiringe, ki naj bi načrtovano gradnjo pospešili, hkrati pa ni nihče nič naredil, da bi prišlo do denarja. Zato bo Cestni inženiring postal sektor za novo gradnjo v okviru Republiške uprave za ceste.«

• *Na kakšen način naj bi odprave zagotavljali večji delež finančnih sredstev za gradnjo cest, da se ne bi ponavljale napake iz preteklosti?*

Krajnc: »Namera nove slovenske vlade je jasna: doseči čimprej suverenost na vseh področjih. Nam ne bodo prav pomagali novi simboli, nove križnice, himne, niti grbi, dokler ne bomo ekonomsko suvereni. To pa pomeni, da bomo sami določali cene našim storitvam.

To velja še posebej za bencinski dinar, ki je eden glavnih virov za gradnjo cest. Doslej je določal v Beogradu, mi smo bili prepuščeni sami sebi, vsi načrti so, zaradi nespoštovanja dogovorov, padli v vodo. Diferencirano ceno bencina bomo lahko določene stvari rešili.

Zadnja podražitev maloprodajne cene bencina, velja samemu Sloveniji, nam bo prinesla okoli

et in zveze

novе ceste

sto milijonov dolarjev letno, kar pomeni 15 kilometrov avtoceste. Doslej je znašal delež bencinskega dinarja namenjen gradnji cest 24 odstotkov, s prej omenjenim povišanjem cene bencina, pa smo ga dvignili na 34 odstotkov.

● *Katere ceste naj bi, po menju vlade, imele prednost pri gradnji v naslednjem obdobju?*

Krajnc: »Aprila smo se pri Mednarodni banki za obnovo in razvoj dogovorili, da bi v okviru posojila v znesku 60 milijonov dolarjev – od skupno 262 milijonov dolarjev, kolikor jih je bilo odobrenih Jugoslaviji – zgradili sektorja avtocest Šentilj-Pesnica in Višnja gora-Bič. Hkrati naj bi rekonstruirali ceste v Črni kal, usek pri Babi pod Trojanami ter cesto Počehova-Lendava. To je plan, ki ga imamo za naslednje obdobje.«

● *Kako bo s slovenskim cestnim križem in kaj z ostalimi cestnimi novogradnjami?*

Krajnc: »Ne odstopamo od tega, da je treba slovenski cestni križ zgraditi, ker pomeni povečavo slovenskih regij in veže na evropski cestni sistem. Začeli smo z vsemi postopki za načrtovanje avtoceste med Ljubljano in Celjem, ki bi morala biti čez osem do devet let. To zahteva namreč sam postopek.«

Odsek med Mariborom in Ptujem, ki sodi med nevalgične točke naših cest, poteka skozi urbana naselja. Elementi ceste so slabi, yozišče tudi, zato je veliko nesreč. Tu bomo morali hkrati ukrepati, prav tako pa tudi

na trasi med Razdrtim in Sežano, kjer se bo cesta priključila na avtocestno mrežo Italije.

Seveda je pomembna še cesta proti Gorici, o kateri je bilo že veliko hude krvi. Po Vipavski dolini bo treba izbrati ustrezno varianto.

Zelo pa je pomembna povezovalna Ljubljane z Zagrebom, saj po njej teče največ tranzitnega prometa. Naš cilj je: čimprej priti do Novega mesta.

● *Kakšne možnosti so za vlaganje tujega kapitala za gradnjo posameznih cestnih odsekov?*

Krajnc: »Mi se sedaj pogovarjamo za gradnjo novih cest z dvema tujima grupacijama: avstrijsko-nemško za Phyrnsko avtocesto in italijansko-nemško za sodelovanje pri gradnji avtoceste Ljubljana-Zagreb. Do konca letošnjega leta pričakujemo odgovor na naše pismo o nameri. Iz njega bomo ugotovili, ali se nam tako sodelovanje izplača in se bomo potem tudi odločili.«

V načelu nismo proti koncesijam, saj menimo, da to ni razprodaja naše zemlje. Končno bodo to le naše ceste, njihova gradnja pa mora biti ekonomsko utemeljena.

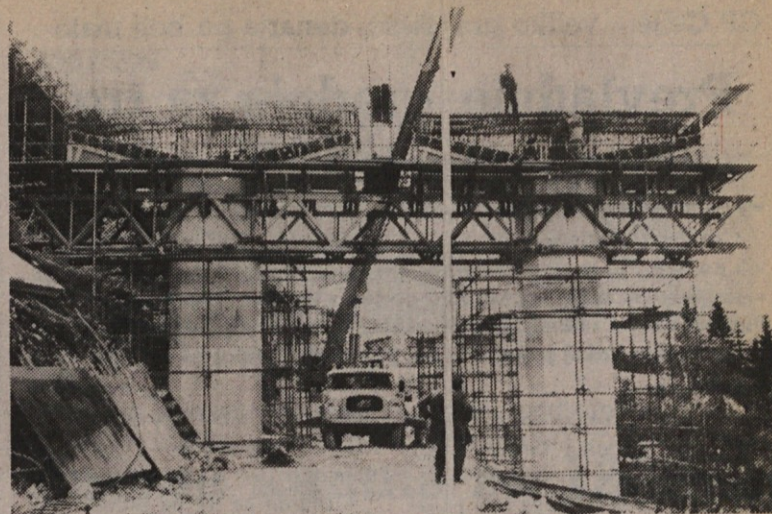
● *Kako ocenjujete sposobnosti slovenske operative in, ali bo vlada kaj storila za razbremenitev gradbincev?*

Krajnc: »Nikoli nisem imel strahu, da dela, ki so bila zaupana slovenskim gradbenikom, ne bi bila pravočasno in kvalitetno opravljena. Menim, da bo treba v prihodnje natančno določiti, kdo je investitor, kdo projektant in kdo izvajalec.«

V bližnji prihodnosti ne moremo obljubiti velikih olajšav, saj smo še vedno precej vezni na zvezno regulativo. Ravno zato sedaj spreminjamo vso politiko v smislu suverenosti slovenskega gospodarstva. Sedaj smo v nekakšnem prehodnem obdobju, vendar se bodo zadeve uredile potem, ko bo urejen status Slovenije in ko bo sprejeta nova republiška ustava. Prejšnja vlada je pokazala dosti smelosti in zdrave politične pameti, mi pa želimo nadaljevati s tem in doseči še večje rezultate.

Besedilo: Sašo Novak

Foto: Marko Kern

Pripravljanje armature pred betoniranjem »kape« stebra na 6-1.

Trije viadukti ob vznožju Mežakle

Sidrani vodnjaki, stebri

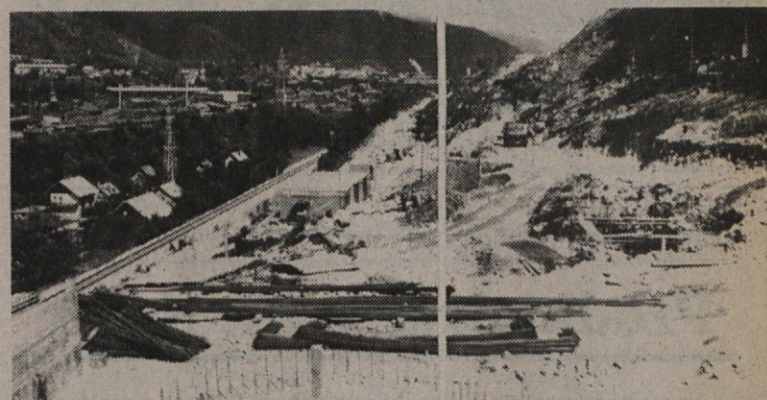
Ob ponovnem obisku gradbišča na odseku bodoče avtoceste Hrušica-Vrba pod Mežaklo, kjer gradisovci GIP Ljubljana skupaj z drugimi (SPO in Nizke gradnje Maribor) gradijo tri viadukte, smo v začetku tega meseca posneli fotografije, ki pričajo, da so se na odseku že pričela dela na vseh treh objektih.

Za viadukt z oznako 6-1 (dolžine 240 metrov), ki so ga začeli kot prvega, so že zabetonirali krajni oporniki in stebre, na teh pa so bile v izdelavi vrhne »kape«. Še pred stebri so morali izkopati in zabetonirati »vodnjake« za temelje, večina njih pa je dodatno vpeta v brežino s po dvema sidroma.

Za viadukt z oznako 6-2, ki bo prav tako dolg 240 metrov in bo imel 8 polj z razpetinami po 30 metrov, so bili že zabetonirani vodnjaki za opornik, izkopanih pa je bilo tudi že nekaj vodnjakov za stebre.

Pri viaduktu 6-4, ki bo dolg kar 520 metrov in so ga kot zadnjega uradno pridobili in pričeli s pripravljalnimi deli šele pred dnevi, razen tega, da urejajo pristop, še ni videti kaj več.

G. B.

Zabetoniran temelj opornika in izkop vodnjakov za viadukt 6-2.

Urejanje dostopa in pogled po trasi, kjer bo stal viadukt 6-4.

GP Celje – veliko gradbišč, denarja pa bolj malo

Prevladuje gradnja za trg, kupcev pa je bolj malo

Gradbeno podjetje Celje je eno izmed tistih, sicer redkih Gradisovih podjetij, ki se nad zasedenostjo zmogljivosti ne morejo pritoževati. Njihovih nekaj več kot 500 delavcev ima kar precej dela, vendar finančni učinki za enkrat niso takšni, kot so jih pričakovali in kot si jih vsi želijo. Zakaj je temu tako, je povedal direktor GP Celje Rudi Krajnc.

Osnovni vzrok za to, da se poslovni uspeh Gradbenega podjetja Celje v prvih petih – šestih mesecih letošnjega leta poslabšal, vidi v velikem angažiranju lastnih sredstev za objekte, ki jih gradijo za trg. Da je do tega prišlo, so jih prisilile razmere, saj je dela za gradbenike vse manj in tudi klasičnega investitorskega pristopa je vse manj. Zato je treba vse več graditi za trg in po sistemu »staro za novo«, kar pa zahteva velika fi-

nančna sredstva izvajalca del, saj je treba gradnjo ves čas financirati.

Gradnja za trg pa predstavlja tudi velik riziko za izvajalca del, saj imajo tudi kupci finančne težave, in se lahko kaj enostavno in hitro zgodi, da bodo objekti ostali nekaj časa neprodani in bi bili breme graditelju, ki je vanj vložil lastna sredstva.

Odstotek gradnje za trg se je v strukturi del Gradbenega podjetja Celje tako povečal, da

Nova zgradba Službe družbenega knjigovodstva v Celju.

predstavlja že več kot polovico vseh del. V ta riziko so šli zavestno, saj drugače dela sploh ni bilo možno dobiti. Ali se jim bo to izplačalo za enkrat še ne vedo, prve težave se že kažejo, a vendar upajo, da bodo vsi zgrajeni objekti le našli kupce.

V Celju ne želijo prikazovati fiktivnih in sfriziranih podatkov o poslovanju njihovega podjetja, temveč le podatke o realnem stanju. Kljub omenjenim težavam se nadejajo, saj pričakujejo, da bodo le prispela plačila za nekatere objekte, da bodo polletno poslovanje zaključili brez izgube, vendar bo šlo zelo na tesno, tako kot že lep čas ne.

Končno jim je uspelo prodati staro zgradbo Službe družbenega knjigovodstva v Celju, ki predstavlja večji del kupnine za novo zgrajeno stavbo SDK. Staro zgradbo je kupilo podjetje Yu stip. Tehnični pregled nove zgradbe je bil že opravljen, podpisana pa je tudi pogodba za

gradnjo objekta A, ki ga bodo gradili v podaljšku nove zgradbe SDK.

V Laškem dobro napreduje gradnja poslovno stanovanjskega objekta. Objekt A je že pod streho, objektu B pa bo treba sezidati še eno etažo. Sama po sebi ta gradnja ne bi bila tako zanimiva, če ne bi šlo za objekt, katerega značilnost je v tem, da zokraža videz sedanje občinske stavbe, kjer je bila nekoč graščina.

V Zagrebu nadaljujejo z gradnjo stanovanj, v Žalcu so začeli s pripravo gradbišča za poslovno-stanovanjski objekt, v Dobrni končujejo adaptacijo vile Hygieia, nad Trbovljami gradijo deponijo premoga Lakonce, v Impolci so pričeli z gradnjo druge faze doma upokojencev, v Šentjurju gradijo Alposov center za razvoj novih tehnologij, v Planjini pri Sevnici pa bodo postavili halo za podjetje Meja.

C. P.

Poslovno-stanovanjski objekt v Laškem bo obogatil veduto mesta.

Na mejnem prehodu Trate

Prodajalna v 37. dneh

Na mejnem prehodu Trate, blizu Sladkega vrha, so delavci mariborskega podjetja Gradis v sedemindesetih dneh zgradili novo brezcarinsko prodajalno.

Po novih carinskih predpisih so lahko take prodajalne le na tistih obmejnih mestih, kjer je po nakupu možno opraviti še carinski pregled. Prav zaradi tega so se pri TGO Pohorje odločili, da na tem mejnem prehodu postavijo brezcarinsko prodajalno na kaj nenavaden način.

Ker sta naša in avstrijska carinska kontrola na obeh koncih mostu čez Muro, je bila gradnja prodajalne možna samo tako, da so jo dobesedno »postavili« na pet betonskih stebrov nad Muro. S tem je bilo predpisom zadovoljeno.

Med gradnjo so morali odstraniti tudi nekaj ostankov streliva iz druge svetovne vojne.

Otvoritev so se udeležili tudi predstavniki naše in avstrijske policije, cariniki in seveda mariborski, gradisovci. Prav njim je bil namenjen aplavz ob otvoritvi, saj so dela končali v rekordnih se-

demintridesetih dneh. Rekord, ki so se mu čudili tudi avstrijski cariniki, z druge strani Mure, saj so dnevno spremljali gradnjo.

Franjo Štromajer

Brezcarinska prodajalna stoji na betonskih stebrih nad Muro. Hitri gradnji brezcarinske prodajalne so se čudili tudi avstrijski obmejni organi. Gradis je delo dobro in hitro opravil.

Priznanje za uspehe na področju varstva pri delu

Zlato sonce Ivanu Verheju

V letu 1987 se je začela, na pobudo zveznega sindikata, akcija za spodbujanje varstva pri delu z naslovom »V službi varstva – v službi človeka«. O prvih dobitnikih priznanj Zlato sonce, ki se podeljujejo v tej akciji, smo v Gradisovem vestniku prvič pisali aprila lani, z željo, da bi priznanje v prihodnje prejel tudi kdo iz Gradisa.

Ni bilo treba dolgo čakati. Med letošnjimi dobitniki je Ivan Verhej iz Gradbenega podjetja Maribor, ki je prejel medaljo Zlato sonce.

Pravo vrednost si takšno priznanje, kot je Zlato sonce, pridobi takrat, kadar vemo, da so ga prislužili tisti, ki jih spoštujemo zaradi njihove strokovnosti, zagnanosti in dolgotrajnega dela ter zaradi učinkovitega varstva. To v celoti velja za Ivana Verheja iz Gradbenega podjetja Maribor.

Ivan Verhej se je izkazal s strokovnim delom v svojem podjetju, zaslužen pa je tudi za razvoj stroke – varstvo pri delu, po-

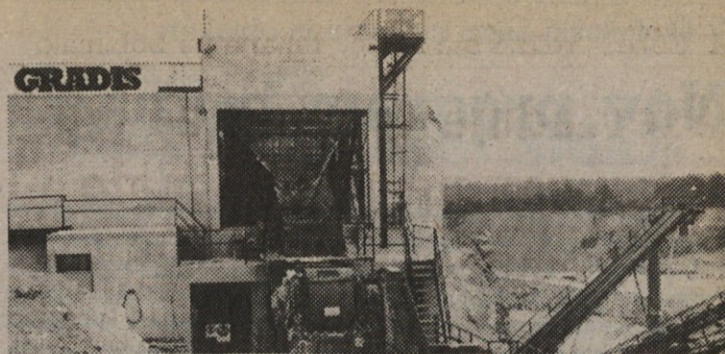

Ivan Verhej iz Gradbenega podjetja Maribor je letošnji dobitnik najvišjega zveznega priznanja za uspehe na področju varstva pri delu, požarnega varstva in varstva življenjskega okolja.

žarnega varstva in varstva življenjskega okolja – v Sloveniji. Veliko je naredil za strokovno povezovanje varnostnih inženirjev in tehnikov v naši republiki, izkazal pa se je tudi kot dober organizator strokovnih posvetov. Ivan Verhej je bil dve leti tudi predsednik Zveze društev varnostnih inženirjev in tehnikov Slovenije.

K čestitkam se pridružujemo tudi v uredništvu Gradisovega vestnika.

C. P.

Z novo proizvodno linijo so v kamnolomu Črni kal dosegli namen.

Naložba v novo opremo že daje rezultate

Zaloge kamna za 125 let

Nova proizvodna linija v kamnolomu Črni kal, ki je bila svečano predana v uporabo oktobra lani, že kaže svoje zmogljivosti in dobre lastnosti. V prvi polovici letošnjega leta je primarni drobilec UČD 60 zdrobil več ko 200.000 kubičnih metrov kamna, kar je nekaj nad letnim planom, ki znaša za letos 370.000 kubikov.

V kamnolomu Črni kal je zaposlenih 16 delavcev. Nova naložba je za njih pomenila največ, saj so se znebili težkega ročnega in fizičnega dela. Kljub temu imajo, kot pravi vodja kamnoloma Mladen Grgurič, še veliko investicijskih načrtov, saj bi naj v prvi fazi zgradili novo separacijo-klasirnico, s čimer bi izboljšali kakovost zrn oziroma frakcij. Zrna bi bila čistejša in bolj oblikovana. Vrednost del za novo separacijo-klasirnico je ocenjena na dva milijona dinarjev.

V prihodnosti naj bi poskrbeli tudi za čistejše okolje, saj bi radi ob kamnolomu postavili tudi tovarno prahu. Prah, ki sedaj uha-ja v ozračje, bi lovili in ga prodajali industriji. Ocenjujejo, da bi letno lahko pridobili okrog 10.000 ton prahu.

Letošnja proizvodnja pa je dala tudi ugodne finančne rezultate. V poletnih mesecih sicer odjem kamna in njegovih frakcij upada, jeseni pa se ponovno dvigne.

C. P.

Pod Trojanami

Presekali bodo Babo

Pod Trojanami so delavci našega Gradbenega podjetja Nizke gradnje Maribor pred časom začeli s pripravljalnimi deli za pre-sekanje ovinka Baba, na magistralni cesti med Ljubljano in Celjem.

Najbolj nevaren ovinek na tem delu ceste bodo nadomestili z usekom in viaduktom. K projektu sodi tudi nekaj odsekov na magistralci, v skupni dolžini skoraj osem kilometrov.

Več o gradbišču pod Trojanami v naslednji številki.

C. P.

Gradisovi stroji so se zarili v Babo pod Trojanami.

Zlato sonce je najvišje jugoslovansko priznanje za izjemne dosežke pri izboljšanju varstva pri delu, požarnega varstva in varstva življenjskega okolja. Podeljujejo se tri stopnje priznanj: do 10 kipov Zlato sonce, do 50 plaket Zlato sonce in do 100 medalj Zlato sonce.

Letos je bilo v Sloveniji sedem dobitnikov priznanj Zlato sonce. Kip Zlato sonce je šel v IMV Revoz iz Novega mesta, plaketi Zlato sonce pa sta prejeli dve slovenski podjetji: Gorenje gospodinjski aparati iz Titovega Velenja in Elan iz Begunj.

Medalje Zlato sonce so prejeli štirje dobitniki iz Slovenije: Podjetje za vzdrževanje železniških vozil iz Ljubljane, Ivan Verhej iz Gradisovega Gradbenega podjetja Maribor, Darko Cafuta iz Aera, Tovarna celuloze in papirja Medvode in Stanko Gabrovec iz Tovarne dušika Ruše.

V škofjeloški Lesni industriji in objektih

Nov program brunaric

V Gradisovem podjetju Lesna industrija in objekti Škofja Loka so pripravili nov program brunaric, s katerim upajo, da bodo ustregli željam možnih kupcev. Na voljo so trije različni tipi brunaric, v dveh variantah izdelave; groba faza ali pa kompletna izdelava, ponujajo tudi več variant letvanja. Če možnemu kupcu ne ustreza niti ena od treh ponujenih variant, so mu pripravljene izdelati brunarico po želji.

Brunarice so izdelane iz celostenskih elementov na principu sendviča. Kvalitetna izolacija v stenah in strehi jim omogoča postavitev in uporabo tudi na klimatsko najbolj zahtevnih območjih, v vseh letnih časih. Celostenski elementi omogočajo izredno hitro montažo, lepši izgled in zaradi manjšega števila stikov med elementi, kvalitetnejšo izolacijo.

Kupac brunarice mora sam poskrbeti za izdelavo betonske plošče, na katero se brunarica

postavi. **Groba faza izdelave brunarice** zajema samo golo zunanjo konstrukcijo, brez notranjih sten, brez izolacij in notranjih oblog, letvanje pa ponujajo v več variantah. Kot posebno ugodnost, pa pri tem nakupu ponujajo brezplačno instruktážo.

Kompletna izdelava brunarice zajema fasadne stene, ki so sestavljene iz moralov 5 x 10 cm, na zunanji strani moralov so pritrjena polokrogla bruna debeline 36 mm, na notranji strani pa

vezana plošča 12 mm. V elementu je izolacija – tervol debeline 8 cm.

Notranje stene so iz moralov 5x5 cm, z obeh strani pa je pritrjena vezana plošča debeline 12 mm. V stenah je izolacija – tervol debeline 5 cm.

Strop nad pritličjem sestavlja stropniki 8x12 cm, na zgornji strani stropnikov je obloga – ladijski pod debeline 20 mm, na spodnji strani pa obloga debeline 13 mm. V stropu je izolacija – tervol debeline 8 cm.

Strešna konstrukcija je sestavljena iz špirovcev dimenzije 8x18 cm, na zgornji strani je

opaž, kot podlaga za tegolo, med špirovci je izolacija – tervol debeline 12 cm, na spodnji strani pa obloga debeline 13 mm.

Ob podpisu pogodbe za izdelavo ene izmed treh tipov brunarice je treba plačati 25 odstotkov takoj, preostalih 75 odstotkov pa pred prevzemom.

Rok izdelave posamezne brunarice je 45 dni po podpisu pogodbe.

Vse informacije o pogojih nakupa dobite v LIO Škofja Loka ali po telefonu (064) 632-181.

C. P.

Franc Muršec izdelal napravo, ki oblikuje valovito pločevino

Tudi majhne inovacije lahko veliko prihranijo

Franc Muršec, delavec Gradisa, Gradbenega podjetja iz Maribora, je na sila preprost, a učinkovit način, prišel do naprave za krivljenje pločevine, ki je potrebna za popravilo gradbišnih kontejnerjev.

Slaba stran teh kontejnerjev je v tem, da kaj hitro porjavijo, predvsem tisti spodnji del, tik ob zemlji. Franc Muršec pa je iz opuščene hidravlične dvizne naprave izdelal napravo, ki oblikuje valovito pločevino po vzorcu kontejnerjeve.

Tako dobljeno, skrivljeno plo-

čevino nato enostavno pritrdi na spodnji del kontejnerja (zabojnika). Stvar je preprosta, samo zamisliti si jo je bilo treba.

Franc Muršec je to tudi storil in s tem podjetju prihranil veliko denarja. Kaj, ko bi še drugi tako razmišljali?

F. Š.

Cenik brunaric

1. Kompletna izdelava

Brunarica TIP 1004

Cena

velikost 5,60 x 5,60 m
bruto stanovanjska površina 48,80 m 214.534,00 din

Brunarica TIP 1001

velikost 8,80 x 4,80 m
bruto stanovanjska površina 62,88 m 247.886,00 din

Brunarica TIP 1003

velikost 8,80 x 6,53 m
bruto stanovanjska površina 84,30 m 265.781,00 din

2. Groba faza

Brunarica TIP 1004

78.421,00 din

letvanje za eternit 5.926,30 din
opaženje za tegolo 11.719,50 din

Brunarica TIP 1001

106.980,00 din

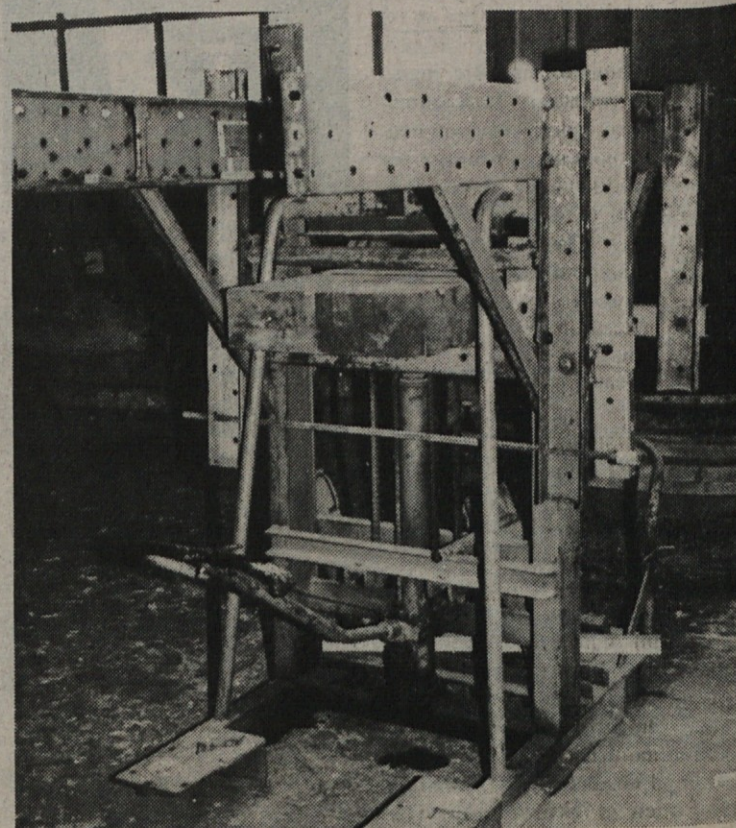
letvanje za eternit 4.841,00 din
opaženje za tegolo 9.573,00 din
letvanje za betonsko kritino 2.354,90 din

Brunarica TIP 1003

121.441,30 din

letvanje za eternit 6.246,80 din
opaženje za tegolo 12.353,20 din
letvanje za betonsko kritino 3.038,80 din

V ceni niso zajete instalacijske napeljave, zaključna dela in kritina.

Naprava, ki jo je »pogruntal« Franc Muršec.

Izlet v Pomurje in Prekmurje

Prijetno srečanje mariborskih upokojencev

Za marsikaterega udeleženca izleta, ki ga je organiziral mariborski pododbor Društva upokojencev Gradis, je to bil sredčen in prijeten dan. Srečanju veteranov ali bolje rečeno Gradisovih korenin, bi lahko rekli, da je to praznični dan. Kako ne bi bil, ko se srečaš s sodelavcem – prijateljem, s katerim si delil, na bližnjih in daljnjih gradbiščih, dobro in slabo.

Ko se srečamo sedaj kot upokojenci, po enem ali celo nekaj letih, domnevamo, da je vprašanje, če se bo še kdaj ponudila prilika snidenja. Ugotavljamo, da je ta dan na trenutke časa, da je ne moremo priklicati v spomin najbolj značilnih trenutkov, toda srečni smo, da smo lahko vsaj malo pokramljali.

Značilno je, da je v organizacijo izleta Gradisovih upokojencev vedno vključen ogled nekega objekta, ki ga je gradil Gradis. Brez tega bi izlet bil pomanjkljiv, istočasno pa je s tem izražena velika pripadnost Gradisu.

Dan je bil kot nalašč za izlet, ne preveč vroč, tako da je ustrezal starejšim ljudem. Program izleta je bil pester in zelo zanimiv. Pot nas je vodila v Pomurje in Prekmurje. Prvi postanek je bil na HE Zlatoličje. Tam smo bili lepo sprejeti od predstavnika elektrarne. Med izletniki so bili tudi nekateri graditelji te elektrarne. Takoj je bilo priklicano v spomin tisto obdobje in tudi takoj izračunano koliko je že minilo od tistega časa, oziroma drugače, koliko je dotični star. Vsi, ki so sodelovali pri gradnji, so s ponosom rekli: »Vidiš, tukaj je tudi moj delež.«

Pod dobrim vodstvom strokovnjaka smo si ogledali tudi notranjost elektrarne, strojnico, generatorje, mehanizme za dviganje in spuščanje zapornic, merilne naprave in jasno, tudi visokonapetostno razdelilno postajo s transformatorji. Ogled je bil zanimiv, saj marsikateri elektrarne ni videl v obratovanju. Bilo je tudi mnogo vprašanj, na katere so dobili vsi željene odgovore.

Drugi del izletniškega programa je bil kulturnega značaja. Pot nas je vodila v Ptujski muzej. Sam muzej je eden od bogatejših. Omeniti pa moramo, da je za zunanji izgled gradu zopet prispeval Gradis s Ptujem.

Še eden objekt na naši poti skozi Ljutomer je bil deležen našega obiska – Ljutomerske mle-

karne – zgradil ga je Gradis. Strokovnjak mlekarne nas je prijazno sprejel ter popeljal skozi obrate. Seznanili smo se s proizvodnjo zelo kvalitetnih sirov. Slišali smo tudi o naraščanju zaloga. Prodaja sira na doniačem in zunanjem tržišču peša in s tem ogroža kolektiv.

Iz Pomurja smo se popeljali v Prekmurje, v vas Bogojina, kjer je bil ogled Plečnikove cerkve s posebno značilnim zvonikom. Tudi notranjost je dokaj bogata.

Še skok v vas Fílovce, kjer je eden redkih lončarjev, ki se bavi s to staro obrtjo. Videli smo zelo pestro proizvodnjo različnih lončenih izdelkov.

Pred zaključkom izletniškega potepanja smo se ustavili v Moravskih toplicah – zdraviliščem in turističnem središču Pomurja. Tam je življenje zelo pestro, seveda tudi s pestro in bogato denarnico. Zanimivi so posamezni objekti, kjer ima arhitektura tudi svojo besedo.

Čas in dan sta se krajšala. Kljub vsem zanimivostim, se je že pojavila utrujenost in tudi druge človeške potrebe (lakota, žeja). V bližini Murske Sobote, v vasi Krog, nas je že čakalo organizirano kosilo. Sprejela sta nas simpatična lastnica in lastnik gostilne.

Iz vojske nam pišejo

»Rad bi že spet zidal«

Tokrat se nam je z nekaj daljšim pismom oglasil naš štipendist, Branko Horvat, ki služi vojaški rok v Ilirski Bistrici. Posamezne, zanimivejše dele pisma objavljamo.

Po uvodnem pozdravu piše: »V Ilirski Bistrici sem že tri mesece. Sem v inženirski enoti, kar je podobno mojemu poklicu. Res je, da se tukaj ne zida, a imam s krampom in lopato kar precej opravka.

Kot pravijo, je vsak začetek težak. Tako je bilo tudi meni. Dajalo me je močno domotožje, pa tudi na prostorsko omejitve sem se težko navadil. Vstajamo ob petih zjutraj, delamo pa vse po komandi.

Zakletvo smo imeli 21. aprila. Dokler sem bil s starši skupaj, je bilo vse v redu, ko pa smo se poslovili, bi najraje odšel kar z njimi domor. Vendar je tudi to minilo.

Spoznal sem veliko novih kolegov iz vseh krajev in mest Jugoslavije. Precej se pogovarjamo tudi o običajih in navadah, ki pa so drugod prav tako lepe in zanimive, včasih za nas celo nenavadne. V glavnem sem že marsikaj novega zvedel.

V četi nas je 10 Slovencev; eden je tudi iz Maribora. Desertarji so tudi še kar v redu, čeprav imajo včasih svoje »finte«, da nas lahko zafrkavajo. Naša kasarna je stara, hrana pa je dokaj slaba.

Dnevi mi sedaj, dokler imam še obuko, hitro minevajo, a ne vem kako bo po obuki, saj pravijo, da gredo dnevi takrat počasneje. Skoraj vsak teden gremo tudi po štirikrat na nek hrib, kjer se urimo v vojaških veščinah. Bili smo tudi že na »logorovanju«, kjer smo na razne načine premagovali vodne ovire.

Najbolje je v soboto in nedeljo, ko lahko gremo v mesto ali pišemo pisma in gledamo televizijo.

Najbolj pogrešam domače, pa tudi zidal bi že spet rad in se še dalje šolal. Upam, da mi bo to po vojski tudi uspelo.

Na koncu vas vse lepo pozdravljam in vam želim še dosti uspeha pri delu.«

Vaš štipendist
Branko Horvat

Tako se je čas začel iztekati, po bogatem kosilu, ob dobri kapljici in živahnih tonih »frajtonarce«. Hitro je prišel čas slovesa, stisk rok, tu in tam roso oko, želje po naslednjem snidenju.

Ob tej priliki je potrebno izraziti tudi zahvalo vsem, ki so ka-

korkoli sodelovali in pomagali pri organizaciji izleta. Posebna zahvala seveda gre gospe Marici Kočevar, ki ima levji delež v organizaciji tega zelo uspelega izleta. Hvala in nasvidenje.

Besedilo: Ludvik Šnajder
Foto: Tomo Ban

Skupinski posnetek zelo uspelega izleta mariborskih upokojencev v Pomurje in Prekmurje.

Dopusti so pred nami

Veselo proti soncu

Poletje je čas, ko večina zaposlenih izkoristi večji del letnega dopusta. Odpravljamo se na morje, eni v Gradisov dom v Ankaran ali Poreč, v počitniške prikolice, ki so jih postavila Gradisova podjetja vzdolž naše obale ali pa v lastni režiji; drugi se rajši odpravijo v toplince; tretji v gore ali ob jezera.

Počitek nam je vsem potreben, napolniti je treba »akumulatorje«, saj nas potem celo leto čaka težko in naporno delo. Dobro in odgovorno bo treba delati na vseh področjih, saj je položaj v slovenskem gospodarstvu zapleten in težak.

Tudi gradbeniki nismo izjema in Gradis seveda tudi ne. Dela je

vse manj, pridobljenega pa je treba opraviti v roku, kvalitetno in finančno uspešno.

Vsem gradisovcem želimo, da bi se na dopustu imeli kar najboljše, istočasno pa vas pozivamo, da se nam z dopusta oglasite s prispevkom ali fotografijo. Vse bomo radi objavili in seveda tudi honorirali.

C. P.

Abrahami

Julija imamo v Gradisu petnajst delavcev, ki slavijo življenjski jubilej, 50. rojstni dan. Abrahamom najiskrenejše čestitamo, želimo vse najboljše, še na mnoga zdrava leta in prijetno praznovanje.

- Mirko Milanovič - Gradbeno podjetje Ljubljana
- Majda Erjavec - Biro za projektiranje Ljubljana
- Slavoljub Marković - Gradbeno podjetje Celje
- Antonija Kos - Uprava delavskih domov Ljubljana
- Janko Polanič - Gradbeno podjetje Gradnje Ptuj
- Tomaž Trunk - Gradbeno podjetje Nizke gradnje Maribor
- Milovan Indič - Gradbeno podjetje Ljubljana
- Friderik Mernik - Gradbeno podjetje Nizke gradnje Maribor
- Mato Matašič - Gradbeno podjetje Maribor
- Pavel Miklavčič - Lesna industrija in objekti Škofja Loka
- Dragutin Bogdan - Strojno prometna operativa Ljubljana
- Ivanka Luzar - Uprava delavskih domov Ljubljana
- Began Mujkič - Gradbeno podjetje Ljubljana
- Ilija Filipović - Gradbeno podjetje Nizke gradnje Maribor
- Rudolf Toplak - Strojno prometna operativa Ljubljana

60-letniki

Ta mesec imamo, tako kot prejšnji, samo dva šestdesetletnika. Obema voščimo za življenjski jubilej vse najboljše, predvsem pa jima želimo obilo zdravja tudi v prihodnje.

- Ivo Jeršan - Biro za projektiranje Ljubljana
- Franc Gril - Gradbeno podjetje Maribor

M. F.

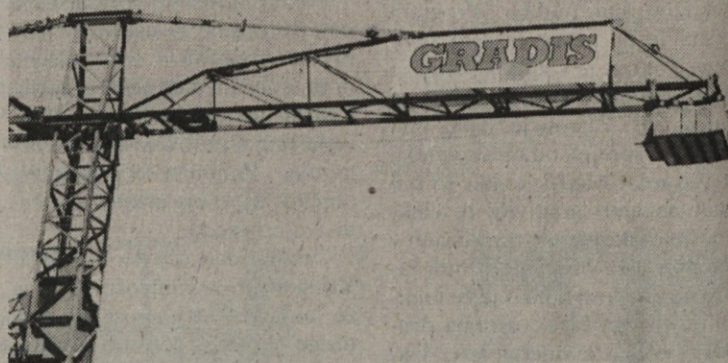
Novice iz »Totega konca«

Smrečica je že na strehi nove mariborske porodnišnice. Vse kaže, da bodo gradisovci svoje delo, tako kot je v pogodbi predvideno, končali do konca avgusta. Seveda bo potrebno montirati še vso opremo, to naj bi trajalo do junija prihodnje leto, ko naj bi v porodnišnici zajokali prvi otroci. Te dni so jo »spravili že pod streho«, z deli pa so pričeli šele v začetku januarja.

Znamenita gradbena jama pri hotelu Slovenija, kjer naj bi gradili garaže, nato pa še hotel, še vedno sameva sredi Maribora. Investitor Progres še vedno (ko to pišemo) ni poravnal lanskoletnega dolga (sedaj že več kot trimilijone dinarjev), kaj šele, da bi nakazal 10 milijonov dinarjev za nadaljevanje del. V jami je tako samo nekaj delavcev, ki opravljajo najnujnejša pripravljala dela za morebitno nadaljevanje del. Z zadevo se sicer sedaj že ukvarja nova mariborska vlada, kje bodo vzeli denar za nadaljevanje del, pa ne ve nihče.

V Zagrebu gradnja Cimosovega servisa sicer lepo napreduje, čeprav tudi tam nastajajo finančni problemi (kje pa ne?). Mariborčani upajo, da bo investitor le našel denar za normalno nadaljevanje gradnje, pa tudi, da bo našel kupce za poslovne prostore, ki jih gradijo za trg. Do konca septembra naj bi zaključili z gradbenimi deli in potem nadaljevali z inštalacijskimi. Vodja gradbišča Viktor Mernik je optimist in upa, da bodo v kratkem poravnani vsi računi, pa tudi dela in prodaja naj bi stekla po predvidevanjih.

Štrot

Zivozelen lipov list, sestavni del napisa Gradis na gradbiščnem žerjavu. Bo po tej objavi list odpadel?

Lipov list sestavni del napisa Gradis?

Ne bi nam smelo biti vseeno

Kadarkoli je v Gradisovi zgodovini prišlo do poskusa spreminjanja znaka (grabeža) ali tipskega zaščitenege (v novejši izvedbi v Rokwell tipografiji) napisa, so se med gradisovci mnenja kresala, da je bilo joj.

Posneta fotografija ročice gradbiščnega žerjava je nov tipični primer nedopustne domaćnosti, ko si je nekdo, ker se mu je zahotelo, privoščil samovoljno, se poživžgal na skupno sprejeta pravila (v tem primeru celotno podobo Gradisa) in zaščitno tako naše kot dela druge »blagovne znamke«.

Napis, viden daleč naokrog po stanovanjski soseski Fužine v Ljubljani (in morda še kje?) firmi Gradis zagotovo ni v ponos; če drugega ne, kaže, da nam je

za zunanjo podobo firme Gradis – in sodbo javnosti o njej – kaj malo mar.

G. B.

Zahvala

Ob boleči izgubi svoje drage mame se iskreno zahvaljujem sodelavcem Gradisa, Gradbenega podjetja Jesenice, za izraze sožalja, darovano cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti.

Franc Dijak

NAGRADNA KRIŽANKA

			SOBA, KI JE SKUPNA	IME KNJIŽEVNIKA GIDEA	ZIVAL RJAVE BARVE	POMIRJANJE	IME AMERIŠKIH RAKET	SALJIVO IME ZA MEDVEDA			
			PRIPADNIK NARODA SARMATI								
			KULturna DOBRINA								
			SUNEK V NASPROTNIKOVO TELO								
SNAŽNOST			SLOVENSKI PESNIK (GREGOR)	KEMIJSKI ELEMENT					NAIVEN SLIKAR	IME IGRALKE KARINA	
ČETRTA DIMENZIJA			RADO BORDON	PRIPADNIK PLEMENA INKOV	VRSTA SADJA GLASBENIK BREGOVIČ						ZEVSOV SIN IZ GRŠKE MITOLOGIJE
SPLETKA					ALBERT EINSTEIN STARO RUSKO MESTO		PESEM HVALNICA	IME PISCA GREYA RASTLINSEKA BODICA			
PAZLJIVOST DO KOGA ALI ČESA						VOTEL PROSTOR					
KITAJSKA UTEZNA MERA (60 KG)			DEL LADJE VAŽNA ZAČIMBA			IZRASTEK NA GLAVI	IZ DEBLA IZKLESAN ČOLN				
SLIKOVIT OPIS				KAJN IN			POLITIK MARKOVIČ			ZIDOVSKO ZENSKO IME	ITALIJANSKO IME REKE PAD
DOMAČA OBLIKA IMENA ALEKSANDER				NEKDANJE JAPONSKO GL. MESTO O. KOVAČIČ			NAJBOLJ RAZŠIRJENA RASTLINA	ZVITEK PAPIRJA	VCEPITEV ALBERT PAPLER		
KLADA ZA SEKANJE DRV				MEDIČINSKI IZRAZ ZA ZADNJIČNO ODPRTINO	ZABELA	BOJAZEN NAMIZNA PREGRNJALA				SLAVKO OSTERC DRŽAVNA BLAGAJNA	
						SLOVENSKI POPEVKAR JEZERO V TURČIJI					OČETNO VRENJE PRI VINU
			VRSTA DELFINA SAMOROG ENOROŽEC					PREBIVALEC IRŠKE			
			TEMLJNI ZAKON DRŽAVE					ITALIJANSKA LUKA OB JADRANU			
			NORDIJSKO ZENSKO IME				SESTAVIL JOŽE PETELIN	HRVASKA IGRALKA NINA			

– Če so tvoje številke v Gradisu poslovna tajnost, potem so tudi moje v šoli.

Nagrajenci nagrajne križanke

Tokrat je na naslov našega uredništva prišlo nekaj manj rešitev nagrajne križanke objavljene v junijski številki Gradisovega vestnika. Pravgotovo so na to vplivali dopusti, ki so se pričeli z zaključkom šolskega leta in je večina naših bralcev že kje na morju, ob jezerih ali v gorah.

Pri zbiranju, ki smo ga opravili 11. julija, so največ sreče imeli naslednji reševalci nagrajne križanke in naši bralci:

1. nagrada 100 din – **Marjan Pivač**, GP Jesenice
2. nagrada 80 din – **Štefan Slaviček**, Strojegradnja Maribor – PE Lj.
3. nagrada 70 din – **Malči Marinčič**, Šumarjeva 5, Ljubljana
4. nagrada 60 din – **Rudi Menhart**, GP Gradnje Ptuj
5. nagrada 50 din – **Cvetka Ponikvar**, SPO Ljubljana

Nagrajencem čestitamo, vse bralce pa obveščamo, da rešitve julijske nagrajne križanke pošljejo do 10. avgusta t.j. na naslov GIP GRADIS, Uredništvo Gradisovega vestnika, Šmartinska 134 a, Ljubljana, s pripisom »Nagrada Križanka«.

Uredništvo

Tekmovanja naj bodo vrhunska, vse ostalo pa je lahko skromno

1. letne športne igre Gradisa na Štajerskem

»Prijeten občutek me preveva, ko vas gledam tako zbrane na letnih športnih igrah štajerske regije. Prijeten zato, ker se je znova dokazalo, da so kljub krizi, ki nas obkroža, Štajerci ne damo. In če smo se pripravljali boriti v športnih panogah, se bodo prav gotovo borili tudi na drugih področjih s ciljem, da dosežemo jutri boljše rezultate.«

To so bile pozdravne besede v uvodnem biltenu pokrovitelja letošnjih prvih letnih iger Gradisa na Štajerskem koncu Radovana Stoniča, direktorja mariborske Strojegradnje.

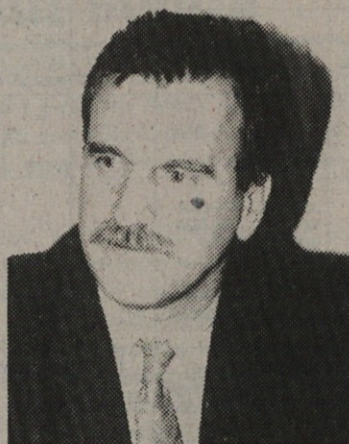
Poleg njega je bil glavni organizator in gonilna sila iger, kido drug kot, Josip Humek. Tako pravi: »Ko so že vse poti vodile v pozabo na naša športna srečanja, se mi v Strojegradnji vendarle nismo mogli sprijazniti z takšno odločitvijo, ker nam to ne dopuščata naš športni duh ter pripadnost Gradisu.«

Takoj smo se odločili, da bomo organizirali naše igre, pa čeprav malce okrnjene in z najrimalnejšimi sredstvi. Igre naj bodo vrhunske, vse ostalo pa naj bo skromno, smo si dejali. Ne smemo dovoliti, da nam poleg vsega v Gradisu vzamejo še to srečanje enkrat na leto. Vem, da ni denarja. Obnašali se bomo športno - skromno.«

Tako je tudi bilo. Josip Humek in peščica športnih zanesenjakov so se odločili in organizirali prve letne športne igre Gradisa štajerskega konca. Da ne bi izgubljali delovnih dni so pričeli z izgrami v četrtek popoldan, jih nadaljevali v petek popoldan in končali v soboto, 30. junija.

Zaključek so pripravili v soboto popoldan v jedilnici Strojegradnje (bivših Kovinskih obratov). Bilo je prijetno, kot že dolgo ne.

Kljub prenosu nogometne tekme Jugoslavija - Argentina so se na zaključku zbrali skoraj

Radovan Stonič, direktor mariborske Strojegradnje, in pokrovitelj 1. športnih iger Gradisa na Štajerskem.

vsi tekmovalci. Bilo jih je kakih 180.

Lične spominske pokale so izdelali delavci Gradnje iz Ptuja, tekmovalci pa so zaplesali kar ob zvokih kasetnega radioaparata. Ker je bilo prijetno, so na koncu sklenili, da bodo prihodnje leto vso stvar ponovili.

Tekmovali so v vseh panogah, ki so bile tudi na sedaj že bivših velikih Gradisovih letnih športnih igrah. Pomerile so se mariborske ekipe Strojegradnje, Gradbenega podjetja, Nizkih gradenj, SPO in Ptujčani. Žal so zadnji hip udeležbo odpovedali športniki Projektivnega biroja.

Humek in ostali organizatorji so še enkrat dokazali, da se da z dobro voljo (športno) in malo denarja pripraviti srečanje, ki ga bodo v Mariboru še dolgo pomnili. Če malce nostalgичno gledamo na vso zadevo, bi lahko rekli - v Mariboru se je začelo, pa naj se še tu nadaljuje. »Štajerci se ne damo«, je na koncu dejal Josip Humek.

Pa še rezultati iger:

Mali nogomet: 1. Strojegradnja, 2. Gradbeno podjetje, 3. SPO

Šah: 1. Strojegradnja, 2. Gradbeno podjetje, 3. SPO

Namizni tenis-ženske: 1. Nizke gradnje, 2. Strojegradnja, 3. Gradbeno podjetje; **moški:** 1. Strojegradnja, 2. SPO

Streljanje - moški: 1. Strojegradnja, 2. Gradbeno podjetje, 3. Gradnje Ptuj, 4. SPO, 5. Nizke gradnje; **ženske:** 1. Gradbeno podjetje, 2. Strojegradnja, 3. Gradnje Ptuj

Kegljanje - moški: 1. Gradnje Ptuj, 2. SPO, 3. Gradbeno podjetje, 4. Strojegradnja, 5. Nizke gradnje; **ženske:** 1. Strojegradnja, 2. SPO

Balinanje: 1. Nizke gradnje, 2. Gradnje Ptuj, 3. Strojegradnja

Odbojka - moški: 1. Strojegradnja, 2. SPO, 3. Gradbeno podjetje, 4. Nizke gradnje; **ženske:** 1. Gradbeno podjetje, 2. Nizke gradnje, 3. Strojegradnja

Končni vrstni red 1. športnih iger Gradisa na Štajerskem:

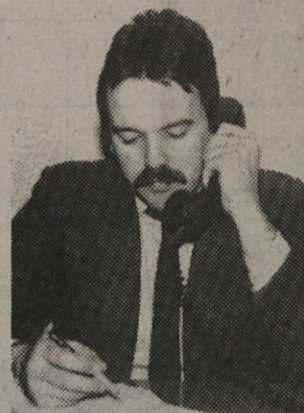
1. Strojegradnja Maribor
2. Gradbeno podjetje Maribor
3. SPO Maribor
4. Nizke gradnje Maribor
5. Gradnje Ptuj

Franjo Štromajer

Josip Humek, odličen strelec in prav tako organizator športnih tekmovanj, je bil glavni organizator in gonilna sila iger.

GRADIS⁴⁵

Milan Petek

Iz Gradisa v IS Maribora

Milan Petek, dosedanjí komercialni pomočnik direktorja Gradisovega Gradbenega podjetja Maribor, je bil na zadnji seji mestne skupščine izvoljen za podpredsednika Izvršnega sveta za prostorski razvoj, komunalo in varstvo okolja mesta Maribor.

Za štiri leta (ali pa tudi ne) zapuščá Gradis in bo poskušal na tem področju krmariti mariborsko barko. Funkcija je torej profesionalna in v teh časih vsekar zahtevna naloga.

Milanu želimo, da bi bil na novem delovnem mestu tako uspešen, kot je bil v Gradisu.

F. Š.

GRADISOV VESTNIK

je glasilo delovne organizacije GIP GRADIS

Izdaja ga odbor za informacije: Srečko Friš - predsednik, člani: Marjan Čebokli, Aleksander Bojanič, Franjo Štromajer, Polona Kejžar in Milan Marčič - tajnik.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik: Cveto Pavlin.

Člani uredniškega odbora: Sonja Vršič, Zoran Debelak, Emil Korenjak, Ivanka Golob in Ludvik Rudolf.

Tisk: Tiskarna Ljudska pravica Ljubljana

Naklada: 8100 izvodov

Naslov uredništva: GIP GRADIS, Gradisov vestnik, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana.

Telefon: (061) 441-422, in t. 232 in 220